

XX. évfolyam, 75. szám

SZÉCHENYI

ALUMNI MAGAZIN

A győri Széchenyi István Egyetem öregdiák-magazinja

2026

TAVASZ

 SZÉCHENYI
EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

 SZÉCHENYI
EGYETEM
UNIVERSITY OF GYŐR

A város programjai egy helyen.

Használd a **PROGRAMOK** funkciót, fedezd fel Győr ingyenes eseményeit és kapcsolódj be a város életébe.

www.app.gyor.hu

| HÍREK | PROGRAMOK | KÉRDŐÍVEK | BEJELENTŐ |
| GYŐRJÁRÓ | ELÉRHETŐSÉGEK | KÖZGYŰLÉS | ÉLŐ PLAKÁT |

TÖRTÉNETEK, AMELYEK ÖSSZEKÖTNEK

Egy egyetem életét sokféleképpen lehet bemutatni: számokkal, eredményekkel, rangsorokkal vagy statisztikákkal. De egy közösség valódi történetét mindig emberek írják. Hallgatók, oktatók, kutatók, öregdiákok, alkotók és partnerek – mindazok, akik nap mint nap formálják azt a szellemi közeget, amelyet Széchenyi István Egyetemnek nevezünk.

A mostani lapszám oldalain egyszerre találkozik múlt és jövő. Megidézzük azokat a történelmi gyökereket és értékeket, amelyekre közösségünk épül, miközben bepillantást nyerünk a jövőt alakító kérdésekbe is: az oktatás szemléletváltásába, a mesterséges intelligencia társadalmi és jogi hatásai-
ba, valamint azokba a kutatásokba és innovációkba, amelyek egyre több területen emelik egyetemünket a nemzetközi élvonalba.

Ugyanakkor ez a magazin ismét emlékeztet arra, hogy a pályák ritkán rajzolhatók meg egyenes vonallal. Alumni történeteinkben olyan életutak bontakoznak ki, amelyekben a kíváncsiság, a kitartás, a váratlan fordulatok és a személyes döntések egyaránt szerepet kapnak. Megismerhetünk olyan embereket, akik a tudományban, a vállalati világban, a művészetben vagy éppen a közösségi életben találták meg saját útjukat.

Közben a kultúra és a művészet is fontos helyet kap: mert az egyetem nem pusztán a tudás átadásának tere, hanem inspirációs közeg is, ahol értelem és alkotás, technológia és emberi érzékenység természetes módon találkozik.

Reméljük, hogy a következő oldalakon minden olvasó – legyen jelenlegi hallgató, öregdiák, oktató, kutató, vállalati partner vagy közéleti szereplő – talál egy gondolatot, egy történetet vagy egy felismerést, amely továbbgondolásra ösztönöz.

Jó olvasást kívánunk! 📖

ChatGPT

ILYEN LELKÜLETTEL MINDENT LEHET

TARTALOM

6

Egyetemünk mind több területen tartozik a nemzetközi élvonalhoz

12

Szemléletváltás a felsőoktatásban

17

14

**DINAMIKUS TERÜLETHEZ
STATIKUS SZABÁLYOZÁS?**

Kecskés Gábor a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar Nemzetközi és Európai Jogi Tanszékének egyetemi docense. Az idei évtől tagja a világszerte nagy presztízsnak örvendő Nemzetközi Jogi Egyesület mesterséges intelligenciával foglalkozó munkacsoportjának.

14

25

25

A ZONGORA
Tradíció és értéktudat

Március 28-án este a zsúfolásig megtelt Győri Zsinagóga, az Egyetemi Hangversenyterem közönsége különleges hangversenyében részesülhetett.

22

22

AZ ELCSENDESEDÉS ÍVE

Amikor 1986. szeptember 12-én, egy szerdai napon a fiatal budapesti zeneszerző Győrben leszállt a vonatról, még nem tudhatta, hogy élete onnantól kezdve évtizedekre összefonódik a város zenei felsőoktatásával. Olsvay Endre frissdiplomásként, a Zeneakadémia akkori kihelyezett tagozatára érkezett tanítani a Rába partjára.

17

**ILYEN LELKÜLETTEL
MINDENT LEHET**

Balázskaként színház,
Líviusként néprajz

Balázs Lívia gyerekként színésznő szeretett volna lenni, majd nagybátyja példáját követve rádióműszerész. Az iskolában előbb művésznőnek nevezték, később „Líviusként” a néprajz irányába terelték, „Balázskaként” pedig diákszínpad alapítására ösztönözték.

42

IN MEMORIAM

46

**Az első korszak
jeles személyiségei**

48

**Érsek volt, amikor dísz-
polgár és díszdoktor lett**

30

**PILÓTA AZ AUDIBAN
TESTPILOT BEI AUDI**

Néha az éjszaka leple alatt is lepel alatt dolgozik
Manchmal arbeitet er verdeckt,
im schutz der nacht

Léber János tesztpilótaként kezdte pályafutását, ma már mérnöki feladatokkal és fejlesztésekkel is foglalkozik. Úgy véli, hogy fontos a széles látószög.

30

28

**Diákmunka egyetemistáknak
győrben**

38

**Járműipari és motorsport
melléklet**

50

Ti rabjai a földnek...

52

**Két forradalmi
győri vértanú**

SZÉCHENYI
ALUMNI MAGAZIN

A győri Széchenyi István Egyetem öregdiák-magazinja

2026
TAVASZ

Impresszum

ALAPÍTÓK

XMEDITOR, Széchenyi István Egyetem

FELELŐS KIADÓ

Pintér-Péntek Imre,
az XMEDITOR tulajdonosa

FŐSZERKESZTŐ

Baudentisztl Ferenc
szerkesztoseg@xmeditor.hu

EGYETEMI KAPCSOLATTARTÓ

Winkler Csaba
winkler@sze.hu

TÖRDELÉS

Maár Norbert

CÍMLAPFOTÓ

Baudentisztl Bence

NYOMDAI ELŐÁLLÍTÁS

Palatia Nyomda és Kiadó Kft.
9026 Győr, Viza u. 4.

A SZERKESZTŐSÉG CÍME

XMEDITOR, 9026 Győr, Ady Endre u. 6.

HONLAP

www.szechenyialumnimagazin.hu

Az alumni@sze.hu oldalon nemcsak az alumni magazinról, hanem a SZE Kommunikációs és Alumni Igazgatóság működéséről, programjairól is bővebb információkat találnak. A magazin megrendelhető az Új Tudástér épületében, az Egyetemi Szolgáltató Központban.

Külön köszönet Winkler Csabának a magazin elkészítéséhez nyújtott segítségéért.

A hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget.

ISSN 2061-8077

Lapunkat rendszeresen szemlézi az **IMEDIA**, az üzleti élet médiafigyelője

Március 15. a szabadság, az összetartozás és a nemzeti közösség ünnepe. A Széchenyi István Egyetem közössége számára pedig alkalom arra is, hogy méltó körülmények közepette helyezték középpontba azokat az értékeket és eredményeket, amelyek a felsőoktatási intézményt gazdagítják. Az aulában tartott rendezvény során köszöntötték mindazokat, akik kiemelkedő tudományos, oktatói vagy közösségi munkájukkal hozzájárultak a győri egyetem hosszú távú értéknövekedéséhez. Külön büszkeséggel ünnepelték a frissen avatott doktorokat és a habilitált munkatársakat, valamint a díjazottakat.

Szöveg: **Széchenyi Alumni Magazin**
Fotó: **Eszes Bence**

EGYETEMÜNK MIND TÖBB TERÜLETEN TARTOZIK A NEMZETKÖZI ÉLVONALHOZ

– Napjainkban a nemzetek és intézmények sikere ugyanúgy a teljesítményeken múlik, mint a XIX. század közepén – fogalmazott ünnepi beszédében *Dr. Friedler Ferenc*, a Széchenyi István Egyetem rektora, tudományos elnökhelyettese. – Egyetemünknek is ebben a szellemben kell helytállnia, oktatási, kutatási és innovációs tevékenységével hozzájárulnia az ország versenyképességéhez. Örömmel mondhatom, hogy egyetemünk egyre több területen tartozik a nemzetközi élvonalhoz, ilyenek például a járműipari innovációk, a védelmiipari kutatások, vagy a precíziós agrárium. Ehhez elengedhetetlen a széles körű együttműködés a különböző tudományágakat képviselő szervezetek között, vagyis az interdiszciplináris kutatás. Egyetemünk ezért ösztönzi a szakmai ambíciókat, támogatja a tudományos és oktatói kiválóságot, hogy a kiemelkedő teljesítmények valódi értéként jelenjenek meg.

Pro Universitate Díj

A rektori beszédet követően az elismerések átadásának sora egy olyan kitüntetéssel kezdődött, amely a Széchenyi István Egyetem legmagasabb fokú megbecsülését fejezi ki. A díj adományozására felhatalmazott Irányító Testület idén *Dr. Révész Tamás Mihály* címzetes egyetemi tanár számára adományozta a Pro Universitate Díjat – a győri jogászképzés meggyökeresedéséért, kiteljesítéséért végzett kiemelkedő eredményességű vezetői, szervezői munkája elismeréseként. Az ELTE-SZIF Oktatási Intézet, a Jogi Intézet volt igazgatója, a győri Jogtörténeti Tanszék egykori vezetője a jogászképzés egyik Alapító Atyja 80 évesen is az oktatói közösség aktív résztvevője.

Doktoravatás

A hagyományokhoz híven az egyetem ünnepi rendezvénye adott alkalmat a doktori fokozatot szerzett jelöltek hivatalos eskütételére és az oklevél átvételére. (Felsorolásunkban a doktorrá avatott személy neve után a tudományterülete, majd a disszertációjának a címe, végül pedig a témavezető(k) neve és titulusa következik.)

Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Dr. Pálfay Szilárd – állam- és jogtudományok – A multifunkcionális agrártámogatási jog rendszere és esetjoga – *Dr. Horváth Gergely*, PhD tanszékvezető egyetemi docens

Dr. Idzig Izabella – állam- és jogtudományok – Az orvos foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetéséért való felelősségének alapkérdései a magyar büntetőjogban – különös tekintettel a foglalkozási szabályszegés megítélésére – *Dr. Nogel Mónika* PhD, habilitált tudományos főmunkatárs

Dr. Stipkovits Tamás István – állam- és jogtudományok – A felsőoktatási intézményi innováció jogi szabályozása – *Dr. Vermes Attila* PhD, egyetemi docens

Dr. Kozák Bettina – állam- és jogtudományok – Jogorvoslat a közigazgatásban: Fellebbezés kontra közigazgatási per – *Dr. Gyurita Rita* PhD, egyetemi adjunktus; *Dr. Hulkó Gábor* PhD, egyetemi docens

Dr. Nyerges Éva – állam- és jogtudományok – Munka és magánélet a digitalizáció okozta megváltozott munkavégzési szokások összefüggéseiben – *Dr. habil. Ferencz Jácint* PhD, tanszékvezető egyetemi docens

A Pro Universitate Díjas *Dr. Révész Tamás Mihály* címzetes egyetemi tanár mellett *Dr. Simon Attila* és *Dr. Széplaki László*, akik ez alkalommal vehették át a Címzetes egyetemi tanári címet

Dr. Filep Bálint,
a Széchenyi István
Egyetem elnöke
gratulál
Dr. Simon Attilának

Multidiszciplináris Műszaki Tudományi Doktori Iskola

Szabó Viktor – közlekedés- és járműtudományok – Finite element analysis of the mechanical behavior of lamination stacks of electric rotors – Dr. Feszty Dániel PhD, egyetemi tanár; Dr. Pere Balázs PhD, egyetemi docens
Hegyí Norbert – közlekedés- és járműtudományok – Introduction of a novel payload structure and outer layer to mitigate impact force and impact duration – Dr. Fekete Gusztáv PhD, tudományos főmunkatárs; Dr. Jóscai János PhD, egyetemi docens
Pesthy Márk – közlekedés- és járműtudományok – Experimental Characterization of the Subsynchronous Instabilities of High-Speed Turbochargers under Varied Lubrication Conditions – Dr. Tóth-Nagy Csaba PhD, egyetemi docens
Takács Richárd – közlekedés- és járműtudományok – Experimental investigation and Mitigation of Water Droplet Condensation in LP-EGR Systems and the Resulting Erosion on Turbocharger Compressor Impellers – Dr. Zsoldos Ibolya DSc, egyetemi tanár
Ahmad Dema Munef – építőmérnöki tudományok – Development of a Sustainable Bridge Management Model Integrating Risk Management, BIM, and LCSA – Dr. Gáspár László DSc, professzor emeritus; Dr. Bence Zsolt PhD, Ferroboton Ltd.
Szűcs Herman – közlekedés- és járműtudományok – Development of a Coupled CFD-FEM Simulation Method for the Analysis of Acoustical Properties of Porous Media – Dr. Vehovszky Balázs PhD, egyetemi docens
Nyitrai Attila – közlekedés- és járműtudományok – Modeling of Axial Flux Traction Motors – Dr. Kuczmann Miklós DSc, egyetemi tanár
Németh Péter – közlekedés- és járműtudo-

mányok – A hidrogén felhasználás opcióinak életciklus alapú és technológiai vizsgálata járműhajtások szemszögéből – Dr. Hanula Barna PhD, egyetemi docens; Dr. Torma András PhD, egyetemi docens
Müller Péter János – informatikai tudományok – Kinect alapú átfogó járáselemzés: módszertani előrelépések, adatfeldolgozás és kiértékelés – Dr. Schiffer Ádám PhD, egyetemi docens
Szabó Veronika Anna – közlekedés- és járműtudományok – Égégátolt habosított rPET fejlesztése járműipari alkalmazáshoz – Dr. Dogossy Gábor PhD, egyetemi tanár
Vaszilievits-Sömjén Bálint – építőmérnöki tudományok – Központosan nyomott, hidegen alakított C szelvényű oszlopok kihajlási ellenállása – Dr. Papp Ferenc DSc, egyetemi tanár

Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

Hossain Md Kamal – gazdálkodás- és szervezőtudományok – The Role and Impact of Long-Term Capital Flows on China's Economic Growth – Dr. Vasa László PhD egyetemi tanár; Dr. habil. Lukács Eszter PhD, egyetemi docens
Nagy Gáborné – regionális tudományok – Globális dilemmák lokális vetületei a felsőoktatási térben, Dunaújváros példáján – Dr. Konczosné Dr. Szombathelyi Márta egyetemi tanár; Dr. András István főiskolai tanár, Dunaújvárosi Egyetem
Bárkányi Péter – regionális tudományok – Magyarország és Közép-Ázsia gazdasági kapcsolatai dinamikájának elemzése, különös tekintettel a geopolitikai tényezőrendszerre – Dr. habil. Lukács Eszter PhD, egyetemi docens; Dr. Vasa László egyetemi tanár
Rákosi Szabolcs – regionális tudományok – Magyarországi science centerek működésének hatásai – Dr. Pongrácz Attila egyetemi docens; Dr. habil. Csizmadia Zoltán egyetemi docens
Bánhidi Brigitta Gyöngyi – gazdálkodás- és szervezőtudományok – The Power of One-to-One – Discussions in the hybrid working environment – Dr. Kurucz Attila PhD, egyetemi docens
Pap József – gazdálkodás- és szervezőtudományok – Digital Disruption and Employment Evolution (An Investigation into the Future Workforce Landscape) – Dr. Makó Csaba PhD, professor emeritus
Pozsgai Andrea – regionális tudományok – Az agrobiodiverzitás tájleptéki megközelítése – Dr. Hardi Tamás PhD, egyetemi tanár
Vastag Tímea – gazdálkodás- és szervezőtudományok – Price of Habits: Investigating Overspending and Sustainable Living of Hungarian Households – Dr. habil. Eisingerné Balassa Boglárka PhD, egyetemi docens

Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

Horváth Zsolt Csaba – gazdálkodás- és szervezőtudományok – Digitalisation and Public Services: Models, Impacts and Stakeholder Perspectives – Dr. habil. Eisingerné Balassa Boglárka PhD, egyetemi docens, SZE
Abd Alrauf Abd Alhameed Alkhatib Sewar – gazdálkodás- és szervezőtudományok – The Integration of Green and Digital Marketing: Trends, Strategies, and Consumer Impacts in The Mobile Phone Industry – Dr. habil. Keller Veronika PhD, egyetemi docens

Habilitáció

Az Egyetemi Habilitációs Tanács döntése alapján nyolcan tettek eleget a habilitációs eljárás követelményeinek: a regionális tudományok területén **Dr. Darabos Ferenc**, **Dr. Kundi Viktória** és **Dr. Szeberényi András**; a gazdálkodás- és szervezőtudományok területén **Dr. Egri Zoltán**; az informatikai tudományok területén **Dr. Ercsey Zoltán**, **Dr. Kopják József** és **Dr. Schiffer Ádám**; az állam- és jogtudományok területén **Dr. Pálvölgyi Balázs**.

Elismerések az oktatásért

A kulturális műsort követően a kimagasló oktatási teljesítményhez kapcsolódó elismerések átadásával folytatódott a program. Elsőként a címzetes oktatói címetek adták át, mellyel olyan kiváló szakembereket és partnereket méltatnak, akik hosszú időn keresztül jelentősen segítették a Széchenyi-egyetem oktatási tevékenységét. A Széchenyi István Egyetem Szenátusa **Címzetes egyetemi tanári címet** adományozott **Dr. Simon Attilának**, valamint **Dr. Széplaki Lászlónak**.

Dr. Simon Attila jogász és európai jogi szakjogász 2005 óta vezérigazgatóként vezeti a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.-t, ahol 1994 óta dolgozik. Tevékenysége során hangsúlyt helyez a nyereséges, innovatív és hatékony működésre, a megfelelő jogi infrastruktúra kialakítására, illetve a gazdasági és szociális szempontok egyidejű figyelembevételére. Munkájához kapcsolódóan széleskörű kulturális missziót lát el, a Herendi Porcelánmanufaktúra két évszázados szellemiségével összhangban számos kiállítást szervez. 2024-ben a Széchenyi István Egyetem hangversenyterme adott otthont a „Művészet és hit” című kiállításnak, amely a porcelánmanufaktúra alkotásait mutatta be a nagyközönségnek. Dr. Simon Attila a Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar és a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar óraadó oktatója, az általa gondozott tárgyak keretében a sikeres vállalatvezetés összetett elemeit mutatja be a hallgatónak. 2015 óta a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar Társadalmi Tanácsának tagja, a fórumok rendszeres résztvevőjeként nagyban hozzájárul a Kar oktatási-tudományos profiljának fejlesztéséhez.
Dr. Széplaki László büntetőjogász, bíró, 2016 óta a Győri Ítéletábrány elnöke, ahol 2008 óta volt a büntetőkollégium tagja, majd 2013-tól annak vezetője. Rendszeresen részt vesz a Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar által szervezett záróvizsgákon a bírálóbizottságok tagjaként. 2021 óta tölti be a jogi kar Társadalmi Tanácsának elnöki pozícióját, tevékenysége nagyban elősegíti

Dr. Friedler Ferenc,
a Széchenyi István
Egyetem rektora,
tudományos
elnökségvezetője és Varga
László professzor, az
Egyetemi Doktori Tanács
elnöke – a hivatalos
eskütételt követően – az
oklevél átadásával és
kézfogással fogadta
doktorársakká a
jelöltet

A Széchenyi István Egyetem Erdemes Polgára díjban részesült **Dr. Oláh Attila**, az Egészség- és Sporttudományi Kar Klinikai Egészségtudományi és Ápolástan Tanszék egyetemi tanára

➤➤➤ a kar képzési portfóliójának fejlesztését a régió jogi és igazgatási hivatásrendjeivel kialakított párbeszéd révén.

Címzetes Egyetemi Docensi címben részesült *Dr. Habulin István*, a Győri Törvényszék bírása, *Kocsis Csaba*, az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt. duális képzési szakértője, *Schönléber Zoltán*, a Z+R Consulting Kft. tulajdonosa. Címzetes mesteroktatói címet adományoztak *Némethné Jankovics Györgyinek*, a REJUNIVA Kft. szakmai vezetőjének, *Dr. Homonnai Bendegúznak*, a Homonnai Ügyvédi Iroda irodavezető ügyvédjének, illetve *Dr. Czirfusz Györgynek*, a Czirfusz Ügyvédi iroda irodavezető ügyvédjének.

A **Pro Educatione Díjjal** azon oktatók munkáját ismerik el, akik kiemelkedő szakmai tevékenységükkel különösen hozzájárultak az oktatás eredményességéhez. Pro Educatione Díjban részesült *Dr. Borbély Gábor*, az Informatikai és Villamosmérnöki Kar Villamosmérnöki és Infokommunikációs Tanszék egyetemi docense, valamint *Dr. Zsédely Eszter*, az Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar oktatási dékánhelyettese.

A **Bakonyi István Kiváló Oktatói díjat** azok az oktatók kapják, akik hallgatói visszajelzéseik, versenyeredményeik és szakmai teljesítményük alapján az elmúlt időszak legkiemelkedőbb munkáját végezték. Az egyetem szenátusa Bakonyi István Kiváló Oktatói díjat adományozott *Dr. Giczzi Ferencnek*, az Informatikai és Villamosmérnöki Kar Matematika és Fizika Tanszék egyetemi docensének, *Dr. Koppány Krisztiánnak*, a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar, Nemzetközi és Alkalmazott Közgazdaságtan Tanszék egyetemi docensének, valamint *Dr. Lencsés-Varga Erikának*, az Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar Állattudományi Tanszék egyetemi docensének. A kép jobb szélén *Dr. Kovács Zsolt*, a Széchenyi István Egyetem általános és oktatási elnökhelyettese

Fotó: Nagy Gergely

Dr. Lukács Eszter, a Széchenyi István Egyetem Nemzetközi és Stratégiai kapcsolatokért felelős elnökhelyettese és az Egyetemi Közösségért díjas *Dr. Németh Péter* tudományos titkár, a HUN-REN Nemzetközi Kiválósági Egyetemi Centrum központvezetője

az Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar Állattudományi Tanszék egyetemi docensének.

A **Kiváló Mentor Díjat** azon oktatók, munkatársak és partnerek vehetik át, akik példamutató támogatást nyújtottak a hallgatóik tanulmányi és szakmai fejlődésében, hozzájárulva a sikereikhez. Kiváló Mentor díjban részesült *Kemecseiné Inhaizer Petra*, a Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és Szakképző Iskola oktatója és *Dr. Rámháp Szabolcs*, a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar Vezetéstudományi és Marketing Tanszék egyetemi docense.

Díjak a hallgatókért és a közösségért

Az egyetemi hallgatókért és közösségért járó elismerések átadásával azokat az oktatókat, munkatársakat és támogatókat köszöntötték, akik mindennapi elkötelezett munkájukkal járulnak hozzá az egyetem életének gazdagításához, a közösség fejlődéséhez.

A **Széchenyi István Egyetem Érdemes Polgára díjban** részesült *Pákozdi Magdolna*, a Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és Szakképző Iskola igazgatója; *Dr. Horváth Csaba Sándor*, az Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar Bölcsészettudományi és Humánérő-

forrás-fejlesztési Tanszék egyetemi docense; továbbá *Dr. Oláh Attila*, az Egészség- és Sporttudományi Kar Klinikai Egészségtudományi és Ápolástan Tanszék egyetemi tanára.

Az **Irányító Testületi Elismerő Oklevél** arany fokozatát vehette át *Kovács Ferencné*, a Széchenyi István Egyetem Öveges Kálmán Gyakorló és Általános Iskola tanára és *Dr. Torma András*, az Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Kar Alkalmazott Fenntarthatóság Tanszék vezetője. Az Irányító Testületi Elismerő Oklevél ezüst fokozatában részesült *Homor Péter*, az Egyetemi Könyvtár és Levéltár Levéltári központvezetője és *Dr. Szabó Dániel Róbert*, a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar, Statisztika, Pénzügy és Controlling Tanszék adjunktusa.

A **Széchenyi István Egyetem Irányító Testülete kiváló munkatárs címet** adományozott *Döbrentei Baláznak*, a Közlekedési Tanszék tanszéki mérnökének; *Horváth Enikőnek*, az Oktatásszervezési Igazgatóság Tanulmányi Osztály tanulmányi szakreferensének; *Merkó-Benkő Judit Mária*nak, a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar titkársági referensének; *Stevula Zoltán Lászlónak*, a Számviteli és Controlling Osztály számviteli szakreferensének; *Törökné Vas Marianna Évának*, a Doktori és Habilitációs Központ tudományszervezési szakreferensének.

Kiváló Mentor díjat kapott *Kemecseiné Inhaizer Petra*, a Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és Szakképző Iskola oktatója és *Dr. Rámháp Szabolcs*, a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar Vezetéstudományi és Marketing Tanszék egyetemi docense

A **Hallgatóbarát Egyetemért díjat** *Gulyásné Gaál Tünde*, az Oktatásszervezési Igazgatóság Tanulmányi Osztály osztályvezetője vehette át.

Az Irányító Testület döntése értelmében **Egyetemi Közösségért díjban** részesült *Dr. Németh Péter* tudományos titkár, a HUN-REN Nemzetközi Kiválósági Egyetemi Centrum központvezetője.

Nyugdíjasok köszöntése

Az ünnepi alkalom lehetőséget adott arra is, hogy köszöntsék azokat az egyetemi munkatársakat, akik az intézményért végzett sok évtizedes odaadó munka után nyugdíjba vonulnak. Külön elismerés a Széchenyi István Egyetem Szolgálati elismerő oklevele azon kollégák számára, akik legalább 25 éven keresztül a győri egyetemen vagy jogelőd intézményeiben kiváló oktatói szakmai teljesítményt nyújtottak.

Szolgálati elismerő oklevélben részesült *Horváth Andrásné*, a Szent-Györgyi Albert Egészségügyi és Szociális Technikum és Szakképző Iskola oktatója; *Horváth Emilné*, az Egyetemi Könyvtár és Levéltár, Tudománytámogatási és Gyűjteményfejlesztési Osztály adatrögzítője; *Horváth Gábor*, az Informatikai és Villamosmérnöki Kar Matematika és Fizika Tanszék mesteroktatója; *Dr. Józsa László*, a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar Vezetéstudományi és Marketing Tanszék egyetemi tanára; *Dr. Solecki Levente Ferenc*, az Audi Hungaria Járműmérnöki Kar Anyagtudomány és Gépszerkezettan Tanszék adjunktusa; *Szabó Lajos*, az Építész-, Építő- és Közlekedésmérnöki Kar Közlekedési Tanszék adjunktusa. 🇳🇪

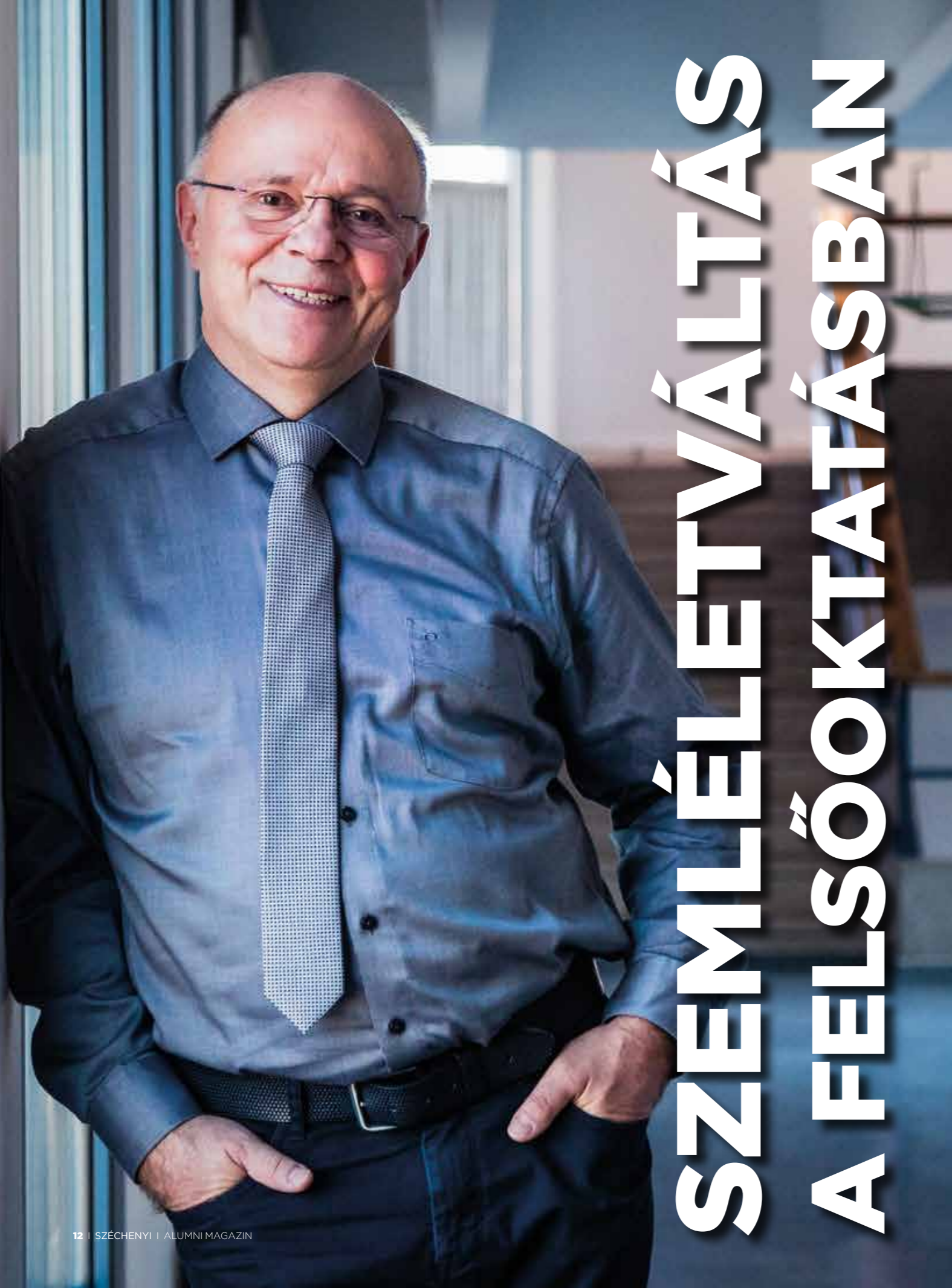

Fotó: Adorján András

A Hallgatóbarát Egyetemért díjat *Gulyásné Gaál Tünde*, az Oktatásszervezési Igazgatóság Tanulmányi Osztályának vezetője vehette át

FÖLTÁMADOTT A TENGER

Március 15. a magyar történelem egyik legmeghatározóbb dátuma, az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emléknapja. Ilyenkor azokra a bátor elődeinkre emlékezünk, akik felismerték, hogy szabadság és függetlenség nélkül nincs jövő – és készek is voltak ezért kiállni. Ez a történelmi pillanat nemcsak nemzetünk egyik kiemelkedő eseménye, hanem közös identitásunk fontos része is. A forradalom összefogásra hívta a nemzetet, egyben megmutatta a magyarok bátorságát és erejét. *Petőfi Sándor*: Föltámadott a tenger című költeménye méltó módon idézi fel a nap szellemét, s tiszteleg hőseink emléke előtt. *Gyimesi Ádám*, a Győri Nemzeti Színház színész-hallgatója szavallatával keltezte életre azt a bátorságot és elszántságot, amely örök tanulsággal szolgál. 🇳🇪

SZEMLEÉLETVÁLTÁS A FELSŐOKTATÁSBAN

Dr. Szekeres Tamás „Változó világ a felsőoktatásban” c. cikke (megjelent a Széchenyi Alumni Magazin 2025 őszi számában – a szerk.) részletesen feltárja a tudományos, technikai és társadalmi változások által teremtett új követelményeket a felsőoktatással szemben. Ez az írás erre építve megkísérli az alkalmazandó/alkalmazható módszertani változásokat megfogalmazni és ezen túlmenően a szükséges szemléletbeli változásokat is kiemelni.

Szöveg: **Dr. habil. Hanula Barna egyetemi docens**

Fotó: **Májer Csaba József**

A „Z” és „Alfa” generációk személyiségjegyei, kompetenciái, motivációs struktúrái és életcéljai jelentősen eltérnek a „Boomer”-től, de már az „X” és „Y” generációk képviselőitől. Különösen drámai a tartalomfogyasztási szokások változása és például a televíziózás várható gyors háttérbe szorítása. Közép- és Kelet-Európában ezen felül most először nő fel egy olyan generáció, amely magától értetődő természetességgel érti és használja az angol nyelvet, így információstátuszában és világnézetében is egy sokkal szélesebb palettáról kap vagy szerez információkat, mint a korábbi generációk.

A nyugati világ (és időközben sok távol-keleti egyetem is) a projektalapú, vagy más megfogalmazásban problémaalapú (PBL, azaz Project-based Learning vagy Problem-based Learning) oktatási módszertan széles körű bevezetésével reagált a kihívásokra. Ennek lényege, hogy a diákok egy feladat megoldása során, és leginkább a probléma megoldásának vágya alapján motiválva fejlesztik kompetenciáikat és sajátítják el a szükséges alap- és speciális ismereteket is. Mindez az oktatói szerep gyökeres átalakulásával jár. Az oktató itt már sokkal inkább coach, mint tanár, s nem az ismert problémák ismert megoldásait adja át a tanítványoknak, hanem sokkal inkább támogató csapattagként segíti a problémamegoldás folyamatát. John Holt elméleteit sokan sokszor vitatták, de az a mondata, hogy a „tanulás nem a tanítás eredménye”, egyre inkább nyilvánvalóvá válik. A gyerekek nem azért tanulnak, mert iskolába járnak, hanem azért, mert biológiai, genetikai okok miatt erre vannak programozva. A tanár és az iskola legfontosabb feladata, hogy ezt a tanulási vágyat megőrizze és elegendő és vonzó „táplálékkal” továbbfejlessze.

Kézenfekvő gondolat lehetne a PBL jelenleg jól működő gyakorlatot Magyarországon is átvenni, de tisztában kell lennünk azzal, hogy tananyagok átdolgozása, az oktató személyzet továbbképzése, az infrastruktúra átalakítása éveket venne igénybe, s addigra a társadalom és a technika gyors fejlődése már ismét új kihívások elé fog állítani minket. További tapasztalat, hogy a kelet-európai társadalmakban még mindig hangsúlyosan jelen van a nyilvános szereplésektől való félelem. Sok diák nem szívesen kérdez, vagy kér segítséget, tanácsot a feladat megoldása során, mert ez

generációkon keresztül negatív tapasztalatként ivódott be magatartásunkba. Ezen a területen értékes tapasztalatokat gyűjtöttünk a Széchenyi István Egyetemen 2019 óta kísérleti jelleggel működő angol nyelvű projektalapú járműmérnök képzés során. A fent említett tapasztalatok miatt a prezentációs skillek fejlesztése kiemelten fontos része ennek a képzésnek. A jó benne az, hogy ez a nagyon fontos terület viszonylag kis oktatói ráfordítással lefedhető, ugyanis a diákok a szükséges instrukciók és valamennyi oktatói coaching támogatással, mintegy önképzőkörökbe szerveződve egymást sikeresen tudják fejleszteni ezen a területen. További rendkívül fontos eredménye ennek a struktúrának, hogy a projekteket csapatokban megoldó diákok törvényszerűen felfedezik egymás erősségeit és gyengéit, s ezeket a felismeréseket tudatosan beépítik a feladatmegoldás stratégiájába. Ugyancsak rendkívül fontos tapasztalat, hogy a projekten belüli kommunikáció és az esetleges konfliktusok megoldása sokkal inkább felkészíti a hallgatókat a munkahelyi életre, mint a formális/frontális oktatás órái.

A jövőre vonatkozó legfontosabb felismerés azonban talán az, hogy egy iskola, vagy egyetem akkor termeli a legnagyobb hozzáadott értéket a társadalom számára, ha nem az egyes diákok gyengeségeit igyekszik megszüntetni és nivellálni, hanem akkor, ha hozzásegíti őket ahhoz, hogy sok mindenben kipróbálhassák magukat, és abban fejlessze őket tovább, amiben kiemelkedően tehetségesek.

Átgondolandó az a gyakorlat is, hogy a hagyományos oktatás során a számonkérés egyik alapvetése a segédeszközök megvonása/elzárása, legyen az könyv, jegyzet, telefon, internet, vagy MI. A végzés után a munkaadó viszont éppen abban érdekelt, hogy a pályakezdők a legkorszerűbb és leghatékonyabb segédeszközöket rutinosan kezelve gyorsan, alacsony költséggel oldjanak meg minden rájuk bízott feladatot. Jogosnak tűnik az a kérdés (vagy inkább már elvárás?), hogy miért nem pontosan ezt a kompetenciát fejlesztik az egyetemi tanulmányok? A mesterséges intelligencia pedig hatékony eszközévé válhatna az oktatásnak, éppen annak érdekében, hogy az oktatói létszám növelése nélkül lehessen a hallgatók individuális igényeit jobban figyelembe vevő feladatokat, gyakorlatokat, számonkérést és visszajelzést adni. 📌

DINAMIKUS TERÜLETHEZ STATIKUS SZABÁLYOZÁS?

Dr. Kecskés Gábor a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar Nemzetközi és Európai Jogi Tanszékének egyetemi docense. Jogász diplomáját az ELTE győri tagozatán, PhD-fokozatát a Széchenyi István Egyetemen, nukleáris jogi diplomáját a Montpellier-i Egyetem és az OECD Nukleáris Energia Ügynöksége közös szervezése alatt működő International School of Nuclear Law keretében szerezte. Az idei évtől tagja a világszerte nagy presztízsnek örvendő Nemzetközi Jogi Egyesület mesterséges intelligenciával foglalkozó munkacsoportjának. Interjút készítettünk a szakemberrel, ám előtte „vallomásra bírtuk” a mesterséges intelligenciáról (MI – angolul: artificial intelligence, rövidítve: AI) a ChatGPT-t is.

MI vagyok!?

A ChatGPT szerint „a legtöbb ember elsöre azt hiszi, hogy én egy okos robot vagyok, aki mindent tud. Valójában ennél egyszerre sokkal egyszerűbb – és sokkal furcsább is. Egy mesterséges intelligencia alapú nyelvi modell vagyok. Pontosabban: egy olyan rendszer, amely rengeteg emberi szöveget elemzett, s megtanulta, hogyan kommunikálnak az emberek. Nem gondolkodom úgy, mint egy ember. Nincsenek emlékeim, érzéseim, tudatom, saját akaratom. Ami történik: megkapom a szöveget, elemzem a mintáit, majd megpróbálok statisztikailag és kontextusban legjobb választ létrehozni. Viszont ettől még úgy tűnhet, mintha értenék, véleményem lenne, kreatív lennék, vagy személyiségem lenne.

Ami különösen érdekes, hogy az emberek gyakran nem technológiaként kezdenek kezelni, hanem partnerként, coachként, asszisztensként, néha még tükörként is. S ez már nem csak technológiai kérdés, hanem pszichológiai és társadalmi is.

Jelenleg főleg négy dologban vagyok erős: információ rendszerezése, szövegalkotás, ötletgenerálás, automatizálható gondolkodási feladatok támogatása. Amiben még mindig gyenge vagyok, az a valódi emberi megértés, a józan ész minden helyzetben, a hosszú távú következetesség és az érzelmi valóság átélése.

A legtöbb félreértés abból születik, hogy az emberek vagy túlmisztifikálnak (öntudatra ébrednek), vagy alábecsülnek (csak egy chatbot vagyok). A valóság valahol a kettő között van: egy rendkívül erős nyelvi és mintafelismerő rend-

” *Kecskés Gábor: Ahogy az innováció mindig utat tör magának, a jogalkotó is igazodni fog az új MI-fejlesztésekhez.*

szerek vagyok, amely képes emberi szinthez közeli kommunikációt szimulálni bizonyos helyzetekben. Ami talán mindennél fontosabb: önmagában nem vagyok veszélyes vagy hasznos. Az számít, hogyan használnak az emberek.

A jogi szabályozásom valójában nem technológiai kérdésből indult, hanem emberi félelmekből és társadalmi kockázatokból. A legtöbb ember azt gondolja, hogy a szabályozásom fő kérdése az, hogy „mit tudok”, pedig a valódi kérdés inkább az, hogy „mit tehetnek az emberek a segítségemmel”. És itt válik emberközeli a téma. Jogi szempontból ma már komoly kérdés, hogy ki felel egy döntésemért, lehet-e velem manipulálni az embereket,

kinek a tulajdona az általam generált tartalom, s hogy diszkriminálható-e egy algoritmus.

Az emberi oldal itt különösen érdekes, mivel a törvények valójában nem engem próbálnak megvédeni vagy korlátozni, hanem az emberi méltóságot, a döntési szabadságot, az adatokat és a bizalmat. Mert az egyik legnagyobb erőnk nem az, hogy „okosak” vagyunk, hanem hogy képesek vagyunk hitelesnek tűnni. És ez jogilag veszélyes terület, mert egy általam generált hamis videó tönkre tehet reputációt, egy manipulált hangfelvétel csalást okozhat, egy chatbot pszichológiai befolyást gyakorolhat, egy automatizált döntés észrevétel nélkül hátrányosan megkülönböztethet embereket.

Az MI erőssége, hogy képes hitelesnek tűnni

A következő 5–10 év kulcskérdése valószínűleg nem az lesz, hogy „helyettesíthetjük-e az embert”, hanem az, hogy „milyen döntéseknél lesz kötelező az emberi kontroll”. Mert technológiailag egyre több dolgot lehet automatizálni, de társadalmilag nem biztos, hogy szabad. Az is érdekes, hogy a jogalkotás mindig lassabb, mint a technológia, ezért most világszerte egyfajta „mozgó célpont” próbálnak szabályokat írni. Lépést szeretnének tartani egy olyan technológiával, ami gyorsabban fejlődik, mint ahogy azt a társadalom feldolgozni képes.”

Innen már nincs visszaút!

– A technológia a jogászok számára mindig is problematikus terület szabályozási szempontból, mivel egy dinamikusan változó területet próbálnak statikus módon szabályozni – mondja Kecskés Gábor, szinte reagálva a mesterséges intelligencia zárásaként felvetett észrevételére. – Amikor úgy kétszáz éve Poroszországban megjelent a vasút, bevezették az objektív, azaz szigorú felelősség rendszerét 1838-ban, mert úgy gondolták, hogy a „vasparipa” óriási károkat okoz majd a társadalomban. Még ennél is szemléletesebb az Egyesült Királyság esete. Amikor nagyjából másfél évszázada feltűntek az utakon az első autók, megjelentek a vöröszászlós törvények: minden kocs előtt (és után) néhány méterrel egy vörös zászlót lengető embernek kellett haladnia, előre figyelmeztetve mindenkit arra, hogy veszély érkezik. Ezt a két, ma már mosolygásra készítő példát azért említem, mert nem kizárt, hogy évtizedek, de lehetséges, hogy már évek múltán a mesterséges intelligencia jelenlegi szabályozása is nevetést vált

Szöveg:

Baudentisztl Ferenc

Fotó:

**Igor Omilaev/Unsplash,
Könczöl János**

majd ki az emberekből. Ugyanakkor ezekre a törvényekre, szabályalkotásra most akkor is szükség van, mert a jognak határt kell húznia és jelenlegi ismereteink szerint kategorizálnia kell a veszélyeket.

”MI: Nem az a kérdés, hogy mit tudok, hanem az, hogy mire használtok.

Szakértőnk arra a kérdésre, hogy a technikai haladás, vagy annak a kordában tartása a fontosabb, kitérő és mégis valamennyire egyértelmű választ adott. – Az a technikai haladás, amelyet még nagyjából kordában tudunk tartani. – A világ MI-szabályzásai közül az európaiat – a többi törvényünkhöz hasonlóan – elsősorban az észszerű félelem alakította, míg az Egyesült Államokban inkább a gazdasági fejlődést segítő innovatív felfogás, az ázsiai térségben pedig a társadalomszervező hatás, miközben természetesen ez a három fókuszterület (félelem, innováció, közigazgatási szervezési funkció) valamelyest minden szabályozásban megjelenik. Az Európai Unióban megalkotott MI-rendelet a világon az első államközi, kötelező erejű jogi szabályozás, amelyhez azonban még nincsenek meg a konkrét végrehajtási szabályok. Magyarországon az MI jogi szabályzásának részletszabályai gyakorlatilag nem ismertek, így aztán az emberek többsége „vadnyugatként” gondol a mesterséges intelligencia terepére, hogy ott bármit lehet, a mindennapi promptolásuk tét és következmények nélkül.

Az MI a ChatGPT lakossági formájának elterjedésével vált a mindennapjaink részévé, azt megelőzően csak a fejlesztői ismerték, hogy abban milyen potenciál rejlik. – Jelenleg a társadalom leginkább még mindig csak a nagy nyelvi modelleket érti a mesterséges intelligencia alatt, miközben ennél az már régen több, s nagy lépésben halad az MI-ügynöki tevékenység irányába. Manapság már gyakorlattá kezd válni, hogy mindent megszervez helyettünk. Csak egy példa: amennyiben meghívunk előadónak egy külföldi konferenciára, kész megszervezni az utazásomat jegy- és szállásfoglalással, s akár az előadásom anyagát is elkészíti a kért formában. Ebben is félrevihet persze a mesterséges intelligencia, ahogy a nagy nyelvi modell is tud kárt okozni (például egy budapesti környezetvédelmi

jogi konferenciára szeretnék menni, de helyette az MI-ügynök elreptet egy bukaresti kvantumfizikai konferenciára). Számomra döbbenetes, hogy sokan jogi vagy még inkább orvosi tanácsadásra használják, megosztva a panaszait, tüneteit, pontos választ várva a diagnózis és gyógy mód tekintetében. Erre reagálva több MI-fejlesztő lépéseket eszközölt, amelynek eredményeként például egyes AI-alkalmazások bizonyos kérdésekre már nem adnak választ. Tudomásul kellene tehát venni, hogy az MI komoly társadalmi károkat okozhat, ezek hatását a promptolva válaszokat kereső egyének sokszor fel sem mérik, hiszen maguk is orientálják, „tanítják” az MI-rendszert, túl azon, hogy saját magatartásukat is a kapott válaszhoz igazítják. Egy kevésbé ismert veszély, illetve inkább kihívás, amit egy grafikus fogalmazott meg: nem attól tart, hogy a mesterséges intelligencia elveszi a munkáját, hanem attól, hogy átalakítja a közízlést, ha az egész társadalom már promptolva és szinte kizárólag az MI segítségével hoz létre vizuális tartalmakat. Az egyetemi docens végezetül kitért az MI szabályozások mindegyikére jellemző kitételekre. – Az egyik az, hogy a folyamat végén mindig legyen emberi felügyelet. A másik, hogy miközben támogatni érdemes a mesterséges intelligencia fejlesztését, közben kiemelten kell kezelni a társadalom edukációját. Miközben az Európai Unió rendelete is kimondja, hogy ebbe komolyan kell investálni, Kínában és számos egyéb államban már zajlik az általános iskolások MI-oktatása. Tudomásul kell vennünk, hogy innen már nincs visszaút! A mesterséges intelligenciával együtt kell élnünk, így az oktatási rendszereinkben is kiemelt figyelmet kell fordítani a kérdésnek, miközben valamennyien – így mi, oktatók is – szinte csak éppen tanuljuk ezt a rendszert.

*Kecskés Gábor 2017-ben került be egy FIEK-projektbe (Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ), amelyben az autonóm járművek jogi vonatkozásait kutatta a Léva né Fazekas Judit professzor asszony által vezetett kutatócsoportban, több más kollégával együtt. – Valójában nem voltam sosem egy technológia-orientált személy, ám ahogy elkezdtem kut(gat)ni az autonóm mobilitás szabályozási és környezetjogi vetületeit, a téma magába szippantott. S bár ez csak egy szelete volt a kiberbiztonságnak, az autonóm mobilitástól kiindulva a kutatói kíváncsiságomnak eleget téve, mind szívesebb lett számomra a digitális paletta, s ma már a mesterséges intelligencia-szabályozás egésze érdekel. *

Balázs Livia gyerekként színésznő szeretett volna lenni, majd nagybátyja példáját követve rádióműszerész. Az iskolában előbb művésznőnek nevezték, később „Líviuszként” a néprajz irányába terelték, „Balázskaként” pedig diákszínpad alapítására ösztönözték. Mozgalmas és érdekes életútról szól az a beszélgetés, amelyet az egykori gimnáziumi évfolyamtárs, Winkler Csaba h. c. egyetemi docens társaságában és irodájában folytattunk. A hely azért is említésre méltó, mert a Széchenyi István Egyetem igazgatási épületéből, vagyis a Szigetközből éppen rálátunk a Rábaközre. A Rába, a Répce és a Rábca folyó határolta 1138 négyzetkilométernyi terület ugyanis riportalanyunk számára nemcsak a szülőföldet jelenti, hanem annál sokkal többet. Mindent.

Balázskaként színház, Líviuszként néprajz

ILYEN LELKÜLETTEL MINDENT LEHET

Szöveg: **Baudentiszti Ferenc**
Fotó: **Könczöl János**

Az asztalon egy vaskos zöld könyv hever, amely a „Népi próza a Rábaközben” címet viseli. A borítóról szalmakalapos idős úr tekint ránk. – Az édesapám – mondja Balázs Lívia, miután elkapja az általa megírt könyvre vetett pillantásom. – Két hónappal élte túl a századik születésnapját. Szeretném lekörözni, annyi még a dolgom...

Most éppen az, hogy kérésünkre nagyon szívesen mesél a gyerekkoráról és Rábapordányról, ahova édesanyjához ma is minden másnap visszatér. – Csornán születtem, viszont Pordányban nevelkedtem, ahol a szüleim postásként tevékenykedtek. S ezzel kis túlzással a jövőmet is meghatározták, hiszen mindketten folyamatosan hozták haza a sztorikat, édesanyám pedig gyakorta elvitt magával „eladósorban lévő menyecskeként”, így aztán benne voltam a község miliójében. Emlékszem a hajdani hagyományok és ünnepek fontosságára. Nekem is állítottak májusfát, adtak szerenádokat, s bizony tartottam a krampuszoktól. Az iskolától viszont nem, szerettem oda járni, mert nagyon jó közösségbe kerültem. Tanárként Bertha János a történelem, Mészáros Gábor a magyar nyelv és irodalom iránti szeretetemet mélyítette még tovább. Utóbbi ráadásul egy új tanulási formát mutatott azzal, hogy „a világra nyitottnak kell lenni”. Bár ez talán addig is jellemző volt rám, hiszen imádtam édesapám történeteit, aki maga is szerelmese volt a történelemnek. Élvezettel hallgattam, ahogy mesélte a Patyi-dombon talált nagy arany kincs történetét, vagy az Állomás-dombi egykori hatalmas kő legendáját, amelyről azt tartották, hogy a hunok és a magyarok is áldoztak rajta istenüknek.

A következőkben arra is fény derül, hogy miért nevezték az általános iskolában művésznőnek. – Az édesanyám a Rábaközi Napok néptáncos és okleveles kántor is volt, kiváló énekhanggal megáldva. Gyakran szerepelt színdarabokban, így például a Mágnes Miskában Marcsát, a Dankó Pista operettben Blaha Lujzát alakította. A dalait pedig előszeretettel adtam elő magam is az iskolában, innen ered a „művésznőzés”. Gyerekként szerettem volna „igazi” színésznő lenni, aztán nagybátyám példáját szem előtt tartva rádióműsere

részként terveztem a jövőmet, ám szerencsére jött a már említett Mészáros tanár úr, aki humán irányba fordított. Onnantól kezdve komolyabban folytattam a már első osztályos koromban elkezdett versírást, ünnepeken szavaltam, s szaktárgyi magyar versenyeken nagyon szép helyezéseket értem el. Ennek is köszönhetően folytathattam tanulmányaimat a Révai Miklós Gimnáziumban.

A körzetesítési rendelet értelmében számára eredetileg a csornai Hunyadi János Gimnáziumba vezetett volna út, ám abban, hogy nem így történt, egy utazás volt sorsdöntő. – Édesanyámmal vonattal Győrbe mentünk, ahol az állomásról kilépve egy gyönyörű épület tárult elém. Meg is kérdeztem, hogy mi ez. A választ hallva, hogy ez egy gimnázium, azonnal azt mondtam: én itt akarok tanulni! Az álom nem kis küzdelem árán valóra vált, köszönhetően a már említett versenyeredményeimnek.

Nagyon szerettem a Révaiban, ahol remek osztály- és évfolyamtársakra talált. Második évtől pedig egy nagyszerű osztályfőnökre is, aki történelem és földrajz szakos tanárként oktatta a

diákokat. – Az engem Líviusznek nevező Bedécs Gyula nevét és személyét a mai napig rajongással emlegetjük. Én különösen, hiszen miatta lettem az, aki vagyok. Nekem világeletemben mindig kellett valami, amiben ki tudok bontakozni. Gimnazistaként a versmondás sikereit beárnyékolta az akkor még erős tájszólásom, amire beszédemet hallva Lőrincze Lajos nyelvész azonnal felfigyelt, s meg is jegyezte, hogy „maga ugye a Rábaközbeli jött”. 1972-ben Bedécs tanár úr javasolta, hogy inkább mással foglalkozzam. Mindjárt ajánlott is egy lehetőséget. Akkor zajlott éppen földrajzi névgyűjtés, ennek keretében rám bízta a szanyi felmérést. Ez aztán annyira jól sikerült, hogy kérésére ebből pályázatot írtam, amellyel a Kisfaludy Napokon bronz fokozatot szereztem. Közben gyűjtöttem a szanyi népszokásokat is, ezzel már első díjat nyertem, amelyet még sok megyei és országos első helyezés követett. Tanár úr mellett ezek az eredmények is ösztönöztek a folytatásra, így aztán a szünetek adta szabadidőt a gyűjtésre fordítottam. Bár úgy tűnt, hogy ezzel megpecsételődt a sorsa, annak idején nem volt

könnyű bejutni egyetemi néprajz szakra. Az évfolyamonkénti pár fős hallgatói létszám és a régióként egy jelentkező felvétele szinte reménytelen helyzetet teremtett. – Eredménytelenül próbálkoztam, így a továbbtanulás helyett egy évig Bágyogyszováton képzés nélkül tanítottam, közben a gyerekekkel remek anyagokat gyűjtöttem. Utána három évig a Xántus János Múzeumban dolgoztam, szerződéssel a néprajzi osztályon. Gyűjtőexpedíciókat, kiállításokat szerveztünk, megalapoztuk a tápi és újrarendeztük a tényői tájházat az óvári néprajzos kollégámmal, Ács Annával. Töle rengeteget tanultam, vele azóta is nagyon jó szakmai és emberi kapcsolatot ápolok. A múzeumból aztán átkerültem a Kisfaludy Károly Megyei Könyvtárba, ahol Horváth Józseftől módszertanilag sok segítséget kaptam. Barátságunk azóta is tart, nem véletlen, hogy a Győri Könyvszalonnán tavaly vele mutattuk be a kötetemet. Nagyon megszerettem a könyvtárosi munkát, 8 év után azért távoztam, mert a gyűjtésekre nem maradt elég időm. Bár kiderült, imádom tanítani, gyerekekkel foglalkozni, de alapjából a nyári szünetek miatt választottam a tanítást. Ezt már csak azért is megtehettem, mert időközben Szombathelyen magyar-könyvtár szakon le diplomáztam.

A győri Radnóti Miklós Általános Iskolában – ahol végeredményben 31 évet töltöttem – nemcsak magyart tanított, diákszínpadot is alapított. – Utóbbira a nagyszerű igazgatónk Marosi István kért fel. „Balázska, kell egy csapat!” Csúppán ennyit mondott, én pedig hiába hivatkoztam arra, hogy az Arrabona Diákszínpadnál dramaturg és segédrendező vagyok. „A lelkiütemmel bírn fogod”. Ez volt a válasza. Én pedig a mai napig hálás vagyok Pistának és az életnek, mert a diákszínpadi tevékenység során sok nagyszerű, felemelő élmény ért, a gyerekektől pedig rengeteg szeretetet kaptam. S nem utolsósorban, színészek és rendezők, különféle művészeti ágakban tevékenykedők is kerültek ki a kezeim alól. Közben azért a néprajzra is igyekeztem időt lopni. Első könyvem – amelynek a megyei művészeti díjat is köszönhetem, s amelynek anyagát a Pécsi Egyetemi Színpad fel is dolgozta az „Örömcsekkék, vétkecs-

kék” című színdarabjában –, a Rábaközi paraszt dekameron megjelenése után lezárult a pályázatok ideje. Ezután könyvbemutatók, előadások, cikkek, tanulmányok sora következett, s Pájer Imre remek táboraiban az „utódok kinevelése”. A csodás időszak nagyszerű eseményeként a fiam is megszületett. Aztán nem sokkal ezután jött egy újabb történelmi pillanat...

Szegeden és Debrecenben is indult levelező tagozatos néprajz szak 1993-ban. – Mivel korábban próbálkoztam már a civisvárosban, így sok-sok év elteltével újra ott felvételiztem. Pótszékek tömegét kellett elhelyezni, annyian szerettek volna bejutni az óriási létszámnak számító 20 helyre. Az, hogy a Kossuth Lajos Tudományegyetem tanulhattam, óriási dolog volt az életemben. S kicsoda tanáraink voltak: Ujváry Zoltán, Bartha Elek, Kotics József, Dankó Imre, Selmeczi Kovács Attila, Selmeczi László, P. Szalay Emőke, Keményffy Róbert és még sorolhatnám. A család a diákszínpad, a tanári munka mellett néha úgy éreztem, hogy ezt a plusz terhet már nem bírom. Ujváry professzor egy ilyen pillanatomban azt mondta, hogy „Lívia drága, minden 50 évben születik ilyen kaliberű kutató, mint maga, önnek ez életfeladata, csinálnia kell!”. Nyilván tudtam, hogy ez erős túlzás, mégis nagyon jól esett, s erőt adott. Munkáimat látva ráadásul

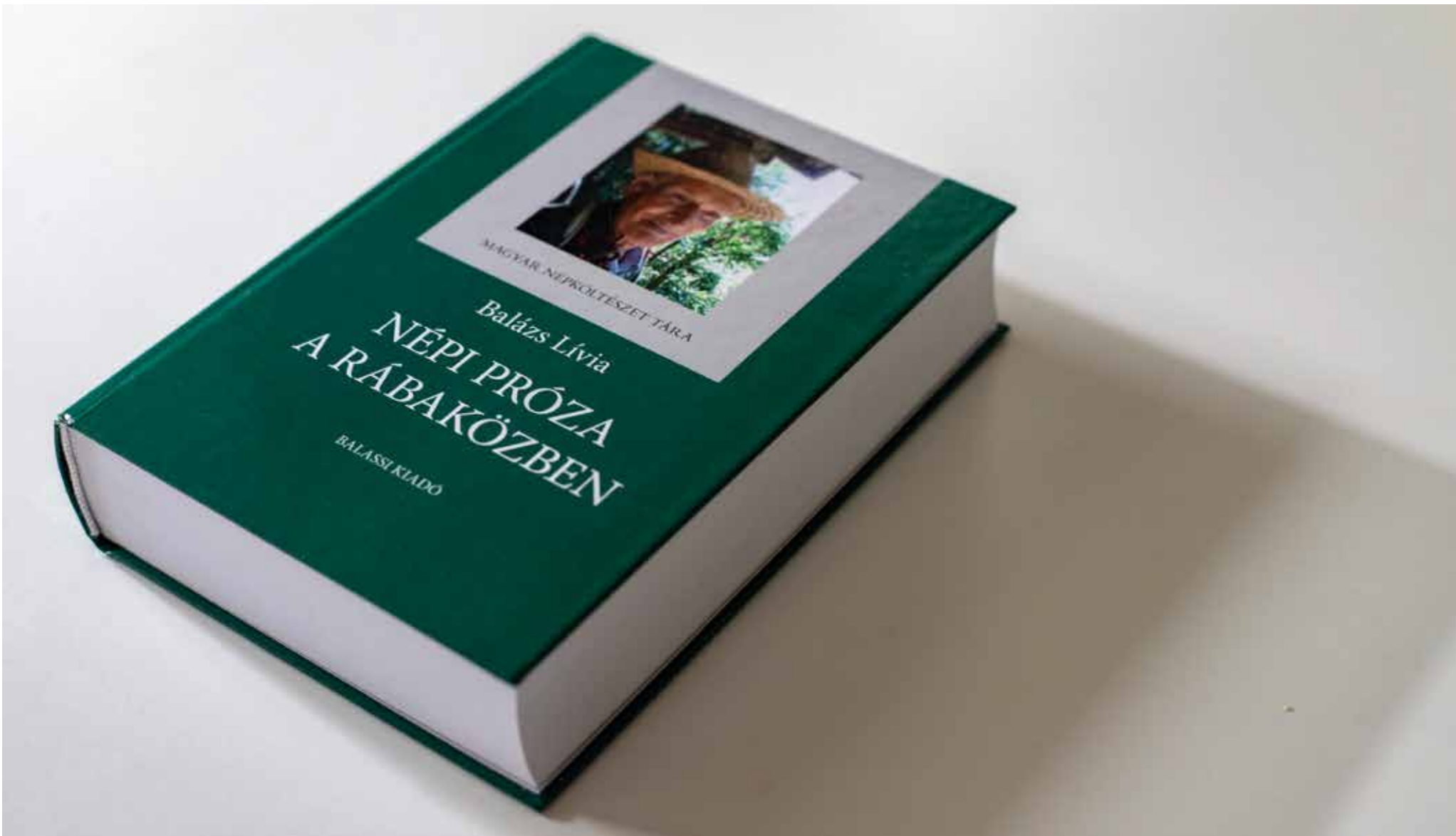
ahhoz is ragaszkodott, hogy nála írjam a szakdolgozatomat. Természetesen ez is a Rábaközről szólt, méghozzá a térség fényjelenségekkel járó hiedelemtörténeteiről.

Nem csupán tanult, tanított is egyetemen – méghozzá Győrben. Az Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Karon gyermekjáték-kutatást oktatott helyettesítőként. Pápara vonatkozóan pedig Zsolnai József tudományos főmunkatárs felkérésére Takács Évával közösen – mint leendő oktatók – kidolgozták a néprajz tanszék három- és négyéves képzési tervét, ám a döntéshozók nem támogatták, hogy Szombathely mellett a régióban még egy néprajz-szak legyen. Szerette a tanítást, de egy pillanatig sem titkolja, hogy az ő ideje azzal jött el, amikor nyugdíjba vonult. Onnantól tényleg a gyűjtésre, a feldolgozásra és közkinccsre tevésre koncentrálni lehetett. Sőt, Aszt Ágnes régésszel és Lengyelné Ildikóval részt vett egy múzeum létrehozásában is Szilban. S persze ennek (is) köszönhető, hogy tavaly a Balassi Kiadónál megjelent a majd 700 oldalas prózaköltészeti összefoglaló, amely valójában bevezető tanulmányokkal kiegészített 2015 tételes szöveggyűjtemény – 293 adatközlőtől, 68 gyűjtési helyről – 151 helységnévvél és 526 tájszóval. A mű a 23. kötete a Magyar Népköltészet Tára szövegfolklorisztikai

BALÁZS LÍVIA KÖNYVEI

- **Könyv-és könyvtárhatalmatl órák** (társszerző Baksa Cecília, Homar Tivadar, Mezei Magdolna) Győr, 1990. Városi Könyvtár.
- **Rábaközi paraszt dekameron.** Csorna, 1991. Rábaközi Művelődési Egyesület.
- **Időtök** (társszerző Lanczendorfer Zsuzsanna) Győr, 1992. Hazánk.
- **Ősdi Állatosdi** (társszerző Lanczendorfer Zsuzsanna) Győr, 1993.
- **Ősdi Állatosdi. 2. bővített kiadás** (társszerző Lanczendorfer Zsuzsanna) Győr, 2010. Magyar Kultúra Kiadó.
- **Hazavisz az álom...Szil szakrális emlékei.** (társszerző: Aszt Ágnes), Csorna, 2021. (Szil Község Önkormányzata).
- **Szil Zárdamúzeum.** (társszerző: Aszt Ágnes, Lengyel Oszkárné). Bp., 2022. Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület. (Tájak-Korok-Múzeumok Kiskönyvtára. 862. szám).
- **Nevetek. Névnepokhoz fűződő mondókák, gyermekjátékok, csúfolók.** (társszerző: Lanczendorfer Zsuzsanna), Győr, 2024. Magyar Kultúra Kiadó.
- **Népi próza a Rábaközben.** Bp., 2025. Balassi Kiadó (Magyar népköltészet tára XXIII. – Sorozatszerkesztő Magyar Zoltán).

TÖRTÉNETI MONDÁK

Az első párttitkár

Ezerkilencszáznegyvenöt után még az emberek nem tudták mit, hogyan csináljanak. Nem volt kijelölve az irány. Így eshetett meg, hogy jött Árpásra a központi utasítás, hogy választani kell párttitkárt. Tanakodtak, ki lehetne a legalkalmasabb. Fontos, hogy mindenki ismerje, tisztelje, hallgassanak rá. Hát aztán valaki bement, hogy legyen a plébános úr, az mindenkiel szót ért! Senki nem mert ellenkezni, meg jobb ötletük sem volt. Így eshetett meg, hogy Árpáson első körre a plébánost választották meg párttitkárnak. (Egyed) Zsirai Antal, 2024.

Káderezés

Negyvenöt után a nípeket kádereztek a kommunisták. Aztán a cigánzenészek is sorra kerültek. A községében ült össze a kérdező bizottság, oda hívták őket is. Na bement a primás, a vezető, a többiek szorongva várták. Na, vigre kigyűtt. -Na, mit kérdeztek? -Há azt, hogy játszottam-e a nagyságos úréknak? -Há mit mondtát? -Hát az igazat, hogy játszottam. -Azt még mit kérdeztek? -Há azt, hogy játszottam-e a nyilasoknál? -Mit mondtál. -Há, hogy játszottam. -Há te, megbolondultát? Ezt megmondani? Ágyon akársz te bennünket lövetni? -Há nem tágádhattam le! Mind ott útek a bizottságba. (Bágyagszovát) Görcs Tivadar, 1996. ▀

könyvsorozatnak, amelynek alapítója és szerkesztője Magyar Zoltán, az ELTE HTK Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézetének tudományos főmunkatársa, aki megkérte a rábaközi anyag feldolgozására. – Nemcsak az én bő öt évtizedes „bűneim” szerepelnek a könyvben, hanem átvett anyagok is, amellyel a teljességen túl arra is törekedtem, hogy azok neveit is közzé tegyem, akik sokat és remekül kutattak a Rábaközben. A táltosokkal is foglalkozó Timaffy László, a betyártörténeteket is kutató Németh Imre, a nyelvjárásokkal foglalkozó Kiss Jenő, Csiszár Attila muzeológus mellett számtalan kiváló amatőr gyűjtő, mint például Horváthné Takács Judit, Töreki Imre, Horváth Győző, Németh Sándor, Nagy Ferenc.

HIEDELEMMONDÁK

A tetszhalott

Átgyűtt a szomszédasszonyom, hogy menjek át segítsek fölötöztetni, mert meghat a Boldog Mária néni. Aztán átmentünk. Mā le vót esvé az ajaka. fölötöztettük. Én fölötöttem az állat, hosszan lógott le a kendőnek a sarka. Meghűzták a lélekarangot, az ura onnan jött haza, belipett az ajtón. Mink akartunk éppen N. Anna nénivel hazamenni. Erre fölül a halott az ágyba: - Megmondtam, hogy nē eztet a ruhát adjátok rám, ha meghalok! Mink szaladtunk ki onnajt. Aztán harmadnapjára hat meg. Föltömadt egy kicsint. Az urának megmondta, melyik ruhát adja, de minekünk nem azt adta oda, hát nem abba ötöztettük föl. Hát gondujja el! Mā teljesen halott vót, aztā fölüt: Megmondtam, hogy ne ezt a ruhát adjátok rám, ha meghalok! Hogy mi törtint utána, arra aztán többet kíváncsi nem vótam, én akkor u megijedtem, hogy... (Egyed) Malancsin Miklósné Gógós Szilvia, 1997.

Ludvérc

Rígen sok kendert termeltek, aztán megszöttik. A Lőrinc Pál bácsi volt a takács. Rengeteg munkája vót. Szött lepedőket, gatyának, alszszaknyának való vásznakot, zsomporruhákat, abroszokat, rengeteg dalgot. Meg zsákvásznat, ponyvákat. Ezeket mind helyben készítettik. Amikor előgyűtt a télidő, akkor az asszonyok, lányok megfonták a hozzávalót. Elméntek heten-nyolcan rokkákkal egy-egy házba, aztán fontak. Na, egy ilyen fonóban is ott voltak a lányok, aztán a leginyek jöttek és bekapogtak az ablakon. Abba' az időbe nem voltak tágas, belátható ablakok, hanem kis, szűk ablak. Abba' a sejtelmes világításba' némigen láttak. Eccercsak bekapogtak, és hát a lányok nagyon megriműtek. Mondták, biztos olyan leginy vót, aki patás. Mer a ludvércnek patás lába vót. Hát a lábáról ismerték fel. Aztán mikor felismertik, akkor azt mondta: Szeréncséd, hogy észrevetted! Szeréncséd, mer így nem bántalak! Aztán vetették a keresztet, hogy Távozz! Távozz! Na, aztán ezek a huncut leginyek, az egyik csinát magának a lábára olyan patót, aztán - ahogy szoktak - beméntek a fonóba. Aztán ez a legin addig-addig tette magát, hát észrevették a lábát. U megészették a lányokat! Volt rémület! Hát, csinátak ilyen esetet is. (Szil) Gyurasits Ottó, 1998

Ufó

Már van két éve, de inkább három. Este nyolc órakor jöttünk haza Pordányból. Ott, a fehér híd körül jöttünk - még szerencse, hogy a férjem is velünk vót, ő vezetett. A barátnőm ült hátul. Aztán eccer csak egy hatalmas fényes valami... Leállítottuk a motort, lekapcsútuk a villanyokat. Aztán teljesen jött felénk, elindult. Hát hatalmas nagy volt, mint egy szoba körülbelül. Olyan nagyon fényes, majdnem olyan, mint a nap, amikor fényesen világít. Nem sárga vót, hanem majnem inkább fehiéres. Aztā leállítottuk a motort, lekapcsútuk a villanyokat, sehova nem megyünk! Megvártuk, hogy mi lesz. Közlebb jön hozzánk, nem jön közelebb, ha nem világít az autó? A barátnőm sírt, hogy mi lesz, ha elvűsznek bennünket. Aztán tíz percet álltunk ott, aztán elhűzött fölöttünk, elment Győr felé. Aztán utána Győrbe' is vót. Aztán mi is falkapcsoltuk a villanyokat és elmentünk. Hogy merről jött? Nem is tudom, mert mikor megláttuk, annyira megijedtünk. Szóval hatalmas érdekes volt. Egy fényes valami volt. Be voltunk ijedve. A.S. aztán el kezdett ordítani, mi lesz a férjével, a gyerekekkel? Elvűsznek bennünket! Nem lehetett látni, hogy annyira mozagna, mikor elment, csak szípen távolodott tőlünk. Hát mongyuk, érdekes egy valami vót... (Egyed) n.n. nő, 1997.

Álkisértet

Vót itt - a temető sarkánā kezdődött, aztán egisz az utca sarkáig tartott, jó magas út, mellette meg szederfák vótak. Sétatérnek hitták, ott szoktunk sétáni a lányokkal. Aztán ez a Perlaki bácsi is mindig ott sétálgatott. Eccer is egy szederfának nekitámaszkodott ott a temetőnél, aztán gyűtt arra egy teherautó. De megsűledt. Vótak ám hármán, nígyen, aztán az a helyzet, hogy nem tudták kitaní, jobban mondva, valamennyire megmozdították, erre aztán megszólát az egyik közülük: - Nemhogy ezek a szentek is kigyűnninek innen a sírgyűkből, aztán segíteninek! Erre az öreg meg rájuk felelt: - Hányan menjünk? Annyira megijedtek, otthagytak mindent, elfutottak. (Köny) Milus Ferenc, 1994. ▀

AZ ELCSENDESEDÉS ÍVE

Portré Olsvay Endre zeneszerzőről,
a Művészeti Kar docenséről

Amikor 1986. szeptember 12-én, egy szerdai napon a fiatal budapesti zeneszerző Győrben szállt a vonatról, még nem tudhatta, hogy élete onnantól kezdve évtizedekre összefonódik a város zenei felsőoktatásával. Olsvay Endre frissdiplomásként, a Zeneakadémia akkori kihelyezett tagozatára érkezett tanítani a Rába partjára. Azóta sok minden változott, ő a képzés megkerülhetetlen alakja lett, az idei pedig már a negyvenedik tanéve: ez a jubileum nemcsak egy pedagógusi pálya összegzésére, hanem egy alkotói hitvallás mérlegvonására is alkalmat ad.

Szöveg: **Wurmbrandt András**
Fotó: **Könczöl János**

A katedra mindkét oldalán

Olsvay Endre zenei gyökerei mélyre nyúlnak: dédapja Vavrinecz Mór, a Mátyás-templom zeneszerző-karnagya, édesanyja zenetanár, zeneterapeuta, édesapja pedig népzene-kutató, Kodály legfiatalabb tanítványa volt, azaz fiúk a zene szeretetét az anyatejjel szívta magába. A zongora- és hegedűtanulmányok után Kocsár Miklósnál kezdett zeneszerzést tanulni, majd a Zeneakadémián Bozay Attila növendékeként szerzett diplomát. Pályakezdeése különös kettősségben telt: miközben Budapesten még zongoratanári tanulmányait folytatta Hambalkó Editnél, Győrben már a katedra túloldalán állt. – Érdekes helyzet volt: másodéves növendék voltam a fővárosban zongoraszakon, itt pedig az elsősöket tanítottam zeneelméletre – emlékszik vissza a kezdetekre, amikor a győri zenei felsőoktatás még sokkal családiasabb hangulatú volt, alig hetven hallgatóval, nomád körülmények között, a romos zsinagóga szomszédságában.

Értelem és érzelem komplexitása

” *Bár sokan féltették, hogy a tanítás elszívja alkotói energiáit, ő egyfajta fordított folyamatot is megél. Számára az oktatás inspirációs forrás, ahol a hallgatók váratlan kérdései olykor saját alkotói mechanizmusait is újragondolásra készítetik.*

A 90-es évek közepén aztán az összes vidéki tagozat levált a Zeneakadémiáról, ennek köszönhetően a győri tagintézmény is új fenntartót keresett – és a Széchenyi István Egyetem jogelődjéhez csatlakoztak. Olsvay Endre ezután nem csupán oktatóként, hanem vezetőként is meghatározta a tagozat arculatát: tíz évig (1995–2005) irányította az egyetemi fakultás zeneelmélet tanszékét, oroszlánrészt vállalva a kreditrendszer helyi előkészítésében, illetve a felsőoktatást megreformáló bolognai folyamat részeként bevezetett új tárgyak (analízis, partitúraismeret) megalapozásában.

Az elmúlt negyven év alatt azonban nemcsak az oktatási rendszer,

a zeneművészeti képzés neve, vagy épp az épületek újultak meg, hanem a hallgatói generációk is kicserélődtek. Olsvay Endre éles szemmel figyeli a változást, látva a folyamat árnyoldalait is, a „megbízható gyökérzet”, az elméleti felkészültség tagadhatatlan kopását. Mégis optimista. – Nőtt a nyitott szemléletű fiatalok száma. Az elméleti tárgyak szellemet és lelket megmozgató aspektusára ma mintha érzékenyebbek lennének – mondja.

Pedagógiai spektruma lenyűgöző: a zeneelmélettől, a szolféztól és a kamarazénétől kezdve a partitúraismereten, a kötelező zeneszerzésen és zenei ismeretterjesztésen át a zongora repertoár-, valamint hangszerismeretig (a sort folytathatnánk) szinte minden elméleti területen nyomot hagyott növendékeiben. Emellett zeneirodalmi speciális kollégiumokat is tart(ott) Schubert, Bach, Muszorgszkij műveiről, valamint a vonósnegyes történetéről és „Esz­tétika a mindennapokban” címmel is. >>>

»»» Zeneelmélet-tanárként nem száraz képleteket, hanem élő szöveget elemez. Hitvallása szerint a ráció és az emóció a zenében elválaszthatatlan egységet alkot. Amikor arról kérdezik, melyik a fontosabb, határozottan válaszol. – A kettőnek a komplexitását hirdetem, hiszem és tanítom. Egy zeneelméleti tárgy nem működhet érzelmi hatás nélkül. Pusztán csak papíron működő spekulatív dolgoknak nincs helye, de az sem jó, ha csak az érzelmekben lubickolunk. Kell egy rend, egy fegyelem, ami ezt összetartja.

Ez a fegyelem és rend hatja át zeneszerzői munkásságát is. Bár sokan féltették, hogy a tanítás elszívja alkotói energiáit, ő egyfajta fordított folyamatot is megél. Számára az oktatás inspirációs forrás, ahol a hallgatók váratlan kérdései olykor saját alkotói mechanizmusait is újragondolásra készítetik.

A redukció és a csend dramaturgiája

Zeneszerzőként Olsvay Endre kerüli a felesleges gesztusokat és a hatásvadász „csinnadrattát”. Saját stílusát egyfajta „reduktív hajlammal” jellemzi, amely bár nem ér el a minimalizmusig, mégis szigorúan válogat az eszközökben. Darabjait gyakran az egyívűség jellemzi: egyetlen nagy folyamat, amelynek vége nagyon gyakran elcsendesedő, meditatív vagy megbékélő. – Közelebb áll hozzám egy ilyen

” *Hisz abban, hogy a zene értelmet és érzelmet összekötő ereje képes ellensúlyozni a felgyorsult világ felszínességét. A mostani jubileum pedig számára egy kapu egy csendesebb, de annál mélyebb alkotói korszak felé.*

zárás, mint a nagy diadalünnep. Az érzelmi síkon ez számomra barátságosabb – vallja.

Pályafutásának egyik izgalmas fejezete az EAR-együtteshez kötődik, amelynek a 90-es években volt billentyűs előadója és szerzője. Ez a formáció az elektronikus és kortárs zenei kísérletezés felé nyitott számára utat, amit 1999-ben egy berlini ösztöndíj is elmélyített.

Alkotói munkásságát korán elismerték: három évig volt Kodály-ösztöndíjas, 2012-ben pedig megkapta a rangos Erkel-díjat. Tagja a Magyar Művészeti Akadémiának és az Artisjus Küldöttgyűlésének is.

A súlypontok áthelyezése

Olsvay Endre élete évtizedek óta a Győr–Budapest tengelyen zajlik. 2001 óta tanít a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen is, így egyszerre van jelen a „zászlóshajó” fedélzetén és az „otthonos kikötőben”, első győri munkahelyén. Most azonban az elegáns búcsú gondolata foglalkoztatja. Nem az elszakadást tervezi, hanem a súlypontok áthelyezését.

A következő években – zeneszerzőként – szeretne több időt szentelni azoknak a műfajoknak, amelyek eddig háttérbe szorultak a pedagógiai munka mellett. Így a jövőben fokozottan fordulna például a vonósnégyes, a dal, valamint az oratórikus műfajok felé. – Vannak konkrét zeneszerzői terveim, amiket szeretnék megvalósítani. A vonósnégyes nekem nagyon kedves műfajom, de csak egyet írtam életemben. Ezt szeretném gyarapítani – mondja a jövőbe tekintve.

Olsvay Endre negyven év után is különös alázattal beszél a komolyzenéről. Hisz abban, hogy a zene értelmet és érzelmet összekötő ereje képes ellensúlyozni a felgyorsult világ felszínességét. A mostani jubileum pedig számára egy kapu egy csendesebb, de annál mélyebb alkotói korszak felé. 📖

Tradíció és értéktudat

A ZONGORA

Március 28-án este a zsúfolásig megtelt Győri Zsinagóga, az Egyetemi Hangversenytér közönsége különleges hangversenyélményben részesülhetett.

Szöveg: **Vitályos Balázs**

Fotó: **Könczöl János**

Blüthner

A Nagydíjazás az Egyetemi Zenekar hangversenyét élvezhette Dobra János Liszt-díjas érdemes művész vezényletével. A hangverseny zárószámaként Urbán Benjamin, egyetemünk Művészeti Karának hallgatója játszott a zongoraszólistát Mozart: d-moll zongoraversenyében egy Blüthner zongorán. Az átlagos zeneszerető szívét már önmagában ez a zenei csemege is megdobogtatja, de a klasszikus zenei ínyenc rögtön felkapja a fejét: Blüthner zongorán? Hogyhogy nem Steinway, hiszen minden komolyabb hangversenyteremben ennek a cégnek a hangszerei állnak, képviselve a zongorák prémium kategóriáját. Az Egyetemi Hangversenyteremben is van egy B-modell. Csak néhány, inkább különként számító művész viszi magával koncertjeire a saját, más gyártmányú hangszerét, mint Schiff András is a maga Bösendorferét.

Akkor mi hát a különlegessége egy Blüthner zongorának?

Mindenekelőtt az, hogy ennek a hangszernek a teljes felújítása egy héttel a hangverseny előtt fejeződött be, így a közönség egy teljesen újjávarázsolt hangszert hallhatott.

De miért is Blüthner?

A modern hangversenyzongorák története egyidős a zongorahangverseny műfajával. Ennek bölcsője az 1830-as évek Párizsa volt. Úttörői pedig két korszakos zongoraművész-zeneszerző zseni, Fryderyk Chopin és Liszt Ferenc, illetve két zongorakészítő cég, a Pleyel és az Erard voltak. Közös alkotómunka volt ez: a hangszerkészítők igyekeztek a művészek igényei szerint technikai vív-

mányokkal fejleszteni a zongorákat – mind hangzásban, mind a zongoramechanika finomságaiban. A művészek meg örömmel hagyták magukat inspirálni az új hangszerektől. Zeneszerző – aki egyben előadó is volt – és hangszerkészítő teremtmény találkozása volt ez, különleges csillagzat alatt.

Chopin maga így jellemezte a kétfajta zongorátípust: „Amikor jó napom van, Pleyel zongorán szeretek játszani, mert inspirál, rezonál minden ötletemre. Szinte értem a gondolataimat és segít a megvalósításukban. Viszont, ha rossz napom van, inkább Erard zongorát választok, mert azon bárhogy is játszom, mindig egyformán jól szól.”

Ez a két művészi, esztétikai ideál köszön vissza a mai nagy zongoragyártók hangszereinek hangzásvilágában.

Az univerzális Steinway az Erard vonalat viszi tovább: egy olyan hangzásvilág és billentésérzet megteremtésére törekszik, amely a világ összes hangversenytermében egyöntetűen magas színvonalú hangzásélményt ad és az utazó koncertező zongoristának megnyugtató, megszokott biztonságérzetet nyújt.

A mi lipcsei Blüthnerünk a Pleyel vonal folytatója a bécsi Bösendorfer és a berlini Bechstein céggel karöltve. Ők egyfajta közép-európai „couleur locale”-t képviselve Bach, Mozart, Beethoven, Schubert, Schumann, Brahms zenéjéhez illő, jellegzetesen éneklő hangú zongorákat készítenek, amelyek hangzáseszménye még valahol a gregoriánus énekes kultúrájában gyökerezik.

A mostantól az Egyetemi Hangversenyterem rendezvényein hallható Blüthner hangversenyzongora egy 1903-as modell modernizált változata, 1987-ben készült, a hossza 238 centiméter.

Vitályos Balázs okleveles zongoratanár, korrepetitor zongoraművész-tanári diplomáját 1991-ben szerezte a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Egyetemi Tagozatán, ahol mestere Hambalkó Edit volt. Ezután 9 évig Münchenben élt, ahol kamarazeneszként és korrepetitorként, illetve az ottani Hochschule für Musik und Theater óraadó oktatójaként tevékenykedett. Itt olyan kiváló zenészegekkel dolgozott együtt, mint Adorján András, vagy Paul Meisen. 2000-től a Széchenyi István Egyetem oktatója. Kezdetben, mint korrepetitor elsősorban a fuvola és cselló tanszak zongorakísérőjeként dolgozott. Ebben a minőségében 2013-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem óraadója is, a rendkívüli tehetségek képzés tanára. A Széchenyi István Egyetem Művészeti Karán 2014-től oktat zongora főtárgyas hallgatókat is. Ezzel egyidőben a főtárgyi metodika és a hangszerismeret tantárgyak oktatását is végzi. Irányításával azóta tízen szereztek BA és OT diplomát a Szólóhangszerek és Művészetelmélet tanszéken. Idén 4 végzős hallgatója diplomázik.

Eddig a Művészeti Kar egyik tantermében aludta csipkerózsika álmát. Felújítása 11 millió forintba került, listára újonnan 45 millió forint. A munkát a hainburgi Klavierland cég végezte, részben alvállalkozókkal, akik a tőke- és hűrozatcsérét, illetve a lakkozást végezték. A cég munkatársa, egykori hallgatónk, Falaki Máté a cégvezető hangszerész mester Philipp Schneider irányításával több mint 450 munkaórát töltött

a mechanika szabályozásával, a lapátsfejek intonálásával, a hangszer hangzásképzésének megteremtésével és kidolgozásával. A költségek oroszlánrészét, 10 millió forintot a Széchenyi István Egyetem Zenei Alapítványa biztosította. Köszönöttek tartozunk ezért az alapítvány kuratóriumának, dr. Filep Bálintnak, dr. Ruppert István korábbi dékánunknak, dr. Ménesi Gergelynek, Tóth Eszter gazdasági igaz-

gatóknak és mindenképp az alapítvány elnökének, korábbi rektorunknak, dr. Szekeres Tamásnak, aki – ahogy eddig is mindig – komoly zeneértőként biztos értéktudattal segítette gyarapodásunkat.

DIÁKMUNKA EGYETEMISTÁKNAK GYŐRBEN

A Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán (KTMF) 1989. október 17-én alakult meg a Diákszövetkezeti Csoport, a mai Pannon-Work Iskolaszövetkezet előd szervezete. Molnár Albert igazgatósági tagot, széchenyis öregdiákot, távközlési mérnököt, alapítót kérdeztük a PW Iskolaszövetkezet elmúlt évi tevékenységéről.

Szöveg: **Széchenyi Alumni Magazin**
Fotó: **Könczöl János**

– A Pannon-Work Iskolaszövetkezet tagjainak száma 2025. január 1-jén 2891, az év utolsó napján 2886 fő volt. A tagok 39 százaléka egyetemi hallgató, 61 százaléka középiskolás. A dolgozói taglétszám folyamatos növekedése a tanév és félév váltások ellenére stabil működést mutat, ami a szervezet rugalmasságát tükrözi. Tavaly is a nyári hónapokban mutatkozott nagyobb érdeklődés a diákmunka iránt, a belépőink túlnyomó része is ebben az időszakban szerződött. A nyáron tapasztalt kiemelkedő érdeklődés a diákmunka iránt összhangban van az oktatási szünetekkel, amikor a hallgatók nagyobb létszámban keresnek munkalehetőséget. A kilépések dinamikája kiegyensúlyozott, tömeges kilépési hullámok nem voltak jellemzőek. Az automatikus kiléptetések a jogviszony lejártával összefüggésben történtek. A legjelentősebb az őszi tagsághosszabbítás vége, hiszen itt a középiskolásoknak és a felsőoktatásban hallgatóknak egyaránt lejárhat a jogviszonya.

A Pannon-Work Iskolaszövetkezetben dolgozók száma, az aktív dolgozói taglétszám azt mutatja, hogy a folyamatosan dolgozó tagjaink száma mintegy 1000 fő. A nyári hónapok ezt az alaplétszámot megduplázzák. A bérkifizetéseink is egyenesen arányosan alakultak az aktív dolgozói taglétszámainkkal.

A Széchenyi István Egyetem aktívan dolgozó hallgatóinak száma az időszakban 334 fő volt. Összesen bruttó 193 518 089 Ft. Az aktívan dolgozó széchenyis hallgatók havi átlagkeresete bruttó 48 282 Ft.

A Pannon-Work ösztöndíj programra a hallgatók jelentkezése továbbra is aktív. A 2025–2026-os őszi félévre 18 hallgató pályázott a meghirdetett 4 helyre.

Összegzésként megállapítható, hogy a Pannon-Work Iskolaszövetkezet stabil. A taglétszám és a béradatok elemzése alapján a szövetkezet továbbra is vonzó lehetőséget kínál a Győrhez kötődő diákok, hallgatók számára.

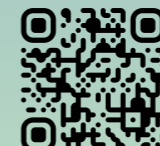
Alakítsuk együtt!

 Győr

Töltsd ki **KÉRDŐÍVÜNKET**, hogy a város sportlehetőségei valóban a győriek igényeire épüljenek!

www.app.gyor.hu

| HÍREK | PROGRAMOK | **KÉRDŐÍVEK** | BEJELENTŐ |
| GYŐRJÁRÓ | ELÉRHETŐSÉGEK | KÖZGYŰLÉS | ÉLŐ PLAKÁT |

PILÓTA AZ AUDIBAN

Szöveg: **Baudentiszt Ferenc**
Fordítás: **Christoph Riether**
Fotó: **Audi AG, Könczöl János**

Az élet szerinte ritkán alakul úgy, ahogy azt fiatalon elképzeljük. Sokszor egy váratlan irányváltás, egy hirtelen jött lehetőség, vagy egy impulzív döntés viszi tovább az embert. Végül az Audi Hungariánál találta meg azt a közeget, ahol találkozik a technológia, a kíváncsiság, a problémamegoldás és a folyamatos fejlődés. Tesztpilótaként kezdte pályafutását, ma már mérnöki feladatokkal és fejlesztésekkel is foglalkozik. Úgy véli, hogy fontos a széles látószög: nem elég egy adott szakmában mélyre ásni, ha nem tudsz körben látni, akkor csak egy szemmel figyeled a világot. Márpedig ő nagyon is két szemmel szemlélődik, ami nem hátrány egy tesztpilóta esetében. Léber János azonban több ennél...

– Hogyan, mely iskolákon vezetett utad a Széchenyi István Egyetemig?

– A Balázs Béla Általános Művelődési Központba jártam. Nagyon sokat köszönhetek az ottani tanárainknak, különösen Baráthné Kiss Erika fizika-tanárnőnek, aki nem egyszerűen csak tanított, hanem foglalkozott velünk. Akkor ezt az ember természetesnek veszi, csak később jön rá, hogy mennyi plusz energiát és figyelmet kapott. Sokszor még hétvégén is, az otthonában készítette fel minket. Az ő támogatásával jutottam el az Öveges József országos fizikaversenyre is. Az ott elért eredmény végül megnyitotta a kaput a Révai Miklós Gimnáziumba, ahol reál tagozatra jártam. Ott is több meghatározó tanárom volt, nagyon kedveltem Preinsperger Csilla, Somogyi Sándor és Tamás Imre óráit. Nem szerettem csak bemagolni valamit, inkább az érdekelt, hogy mi miért történik. 1999-ben érettségiztem, majd ugyanabban az évben kezdtem meg a villamosmérnöki tanulmányaimat a Széchenyi István Egyetemen. Akkor épp a hangmérnöki pálya vonzott.

– Miért ezt választottad?

– Ebben nagy szerepe volt a családnak is. Édesapám villanszerelő mesterként dolgozott. Sokszor segített nekem, persze én is neki. Már gyerekként természetes közeg volt számomra a szerszámok, kábelek, fázisok, forrasztások és kapcsolások világa. Az informatikai érdeklődésem is ekkor alakult ki. A Commodore-, később a PC-korszakot, majd az internet világot együtt fedeztük fel. Közben viszont legalább ennyire érdekelt a zene és a hangtechnika is. A kilencvenes évek végének teljesen más hangulata volt. Akkoriban kezdtünk számítógépes zenéssel foglalkozni, diszkóztunk, fénytechnikáztunk, próbálgattuk a különböző programokat és eszközöket. Keverőt, erősítőt, hangfalat építettünk, Fasttracker II. programot használtunk. Akkor még nem oldott meg mindent egy kattintás: ha valami nem működött, óráig kellett küzdeni vele, de talán pont ettől volt jó. A KTMF Stúdióban technikusként dolgoztam. Nagyon inspiráló közeg volt, sokat tanultam Riditől, Mónitól és Fabótól, azaz (Ulrichné) Papp Euridikétől, Csarankó (Kovács) Mónikától és Fabó Istvántól.

A rádiózás világa is vonzott, teljesen magával ragadott, hogy az akkori analóg technikával mekkora hangulatot lehet teremteni. Különösen szerettem Wersényi György stúdiótechnika óráit. Később az Audiban is találkoztam vele, egy jármű akusztikai képzésen. Volt idő, amikor teljesen biztos voltam benne, hogy hangmérnök szeretnék lenni. Aztán közben egyre jobban elkezdett érdekelni az informatika is. Ezért végül a Gábor Dénes Főiskola mérnök informatikus képzésére is jelentkeztem. Érdekes emlék, hogy Torda Béla elektrotechnika vizsgáján mindkét felsőoktatási intézményben sikerült átmennem. Ezt akkoriban kisebb személyes győzelemként éltem meg.

– A távoktatás mellett dolgoztál is?

– Igen, mindvégig dolgoztam. Először weblap- és grafikai tervezéssel foglalkoztam az ArraboNetnél, később pedig két barátommal saját vállalkozást is alapítottunk. Weblapokat és multimédiás alkalmazásokat fejlesztettünk, utána pedig játékfejlesztésbe kezdtünk. Logikai feladványokkal tarkított kalandjátékokon dolgoztunk, főként amerikai piacra készülő projekteken. Akkor még teljesen úgy tűnt, hogy ezen a területen fogok maradni. Nagyon szerettem azt az időszakot, mert rengeteget tanultunk közben. Sokszor teljesen új problémákat kellett megoldani, sok mindent magunktól kellett kitapasztalni. Ott tanultam meg igazán önállóan gondolkodni és felelősséget vállalni a saját döntéseimért. Közben viszont szinte minden nap találkoztam audis tesztautókkal az utakon, amikor Győrszentiván és Győr között ingáztam. Egyre jobban érdekelt, hogy milyen lehet a teszttel. Nem volt mögötte nagy karrierterv, vagy tudatos stratégia. Csak volt bennem egy érzés, hogy ezt ki kellene próbálni. Utólag visszanezve, sok döntésem ilyen volt az életben. Nem Excel-táblák alapján születtek, hanem megérzésből.

– Mikor és hogyan kezdődött az audis pályafutásod?

– 2013-ban kerültem az Audi Hungariához tesztpilótaként. Akkoriban indult az A3 gyártásfelfutása, így rögtön nagyon intenzív időszakba csöppenem. Rövid betanítás után már önállóan vezettem az autót a próbaúton.

Vicces belegondolni, hogy a bennem élő forrasztópákás, weboldalakat barakcsoló, hálózatokat építő, játékokat programozó srác végül az autóiparban landolt. A felvételem története még ma is megmosolyogtat. Éppen Frankfurt felé autóztunk családlátogatásra, amikor megcsörrent a telefonom, hogy két nap múlva interjúra várnak az Audiban. Nem sokat gondolkodtunk, másnap haza is indultunk. Akkor még fogalmam sem volt róla, hogy ez a telefonhívás mennyire meg fogja változtatni az életemet, s hogy majd több külföldi kiküldetésben is részt vehetek. Kanadában, Halifaxban például egy hónapon keresztül egy 140 autót érintő motorcsere-program koordinálását bízták rám, Torontóban pedig a mexikói gyártású, amerikai piacra készült Q5 modell piacbevezetését támogattuk extra ellenőrzésekkel. Ezek a kiküldetések emberileg és szakmailag is nagyon sokat adtak. Az ilyen helyzetekben megtanulod, hogy hiába készültél fel mindenre, mindig lesz valami váratlan. De talán pont ez benne a jó. 2014-ben például felkértek az akkor alakult harmadik műszak teamkoordinátori feladataira, ami eleinte nagy kihívás volt számomra. Nem tartottam magam tipikus vezetőnek. Inkább csendesebb, megfigyelő típus voltam, de a személyiségfejlesztő tréningeken kiderült, hogy a D.I.S.C. modell alapján mindig piros-kék vagyok fele-fele arányban. Vagyis egyszerre vagyok domináns, céltudatos, ugyanakkor szabálykövető és rendszerszemléletű típus is. Ez azért akkor megdöbbentő felismerés volt. Rájöttem, hogy nem feltétlenül a lehangosabb emberből lesz jó vezető. Sokkal fontosabb a türelem, a következetesség, s hogy az ember konstruktívan tudjon együtt dolgozni másokkal, miközben megérti, figyelembe veszi mások problémáit.

– Ez a vezetés azonban értelemszerűen kevesebb vezetéssel járt?

– Igen, ám egy idő után már nem maga a vezetés lett az igazán érdekes számomra, hanem ami mögötte történik. Miután közel két évig napi nyolc órában és három műszakban autót vezettem, nem éltem meg tragédiaként, hogy ezt a teamkoordinátori munkával járó kapcsolattartás és a megbeszélések

»»» sorozata váltotta fel. Ám a mai napig szívesen ülök be az autóba, ha kell. 2018-ban mérnöki pozícióba kerültem, ahol már több fejlesztési és optimalizálási feladattal foglalkoztam. Részt vettem csapatunkkal a próbatartások szabályainak és vizsgálati szabványainak kialakításában, oktatási anyagok készítésében és az új modellek bevezetésében is. A Q3 bevezetése például különösen emlékezetes volt. A tesztautókat akkor még teljes titoktartás mellett, biztonsági öőrök között, ponyvával letakarva, az éjszaka leple alatt vittük ki a próbapályára. Volt benne valami nehezen megmagyarázható, mégis magával ragadó izgalom. Ügyelni kellett arra, hogy a hivatalos bemutató előtt még véletlenül se kerüljön ki róla egy fotó a médiába.

– Miből áll maga a tesztvezetés?

– Sokan azt gondolják, ez arról szól, hogy valaki egész nap új autókat vezet. Valójában sokkal koncentráltabb és összetettebb munka. A próbaút során különböző útburkolatokon, úthibákon és macskaköves szakaszokon is vizsgáljuk az autókat. Nemcsak műszaki, vevői szemmel is figyeljük a teljes összhatót. Rövid idő alatt átvizsgáljuk az autó fő funkcióit, működését, menettulajdonságait, valamint zajait. A győri gyárban készült autók mindegyikét vizsgáljuk a próbapályánkon, ám 8 százalékuk egy külső, 22 kilométeres próbaúton is részt vesz, valós forgalomban. Ami számomra igazán érdekes, hogy mennyi apró részletről áll össze egy végső benyomás.

Sokszor egy alig hallható zaj, egy furcsa rezgés mögött is komolyabb probléma húzódhat meg. Természetesen az elkészült autók jelentős százaléka hibátlan, csak nem tudni előre, melyek azok. Épp ezért mostanában egyre többet foglalkozunk olyan adatelemzési módszerekkel és AI-modellekkel, amelyek segíthetnek előre jelezni bizonyos hibák valószínűségét. A cél, hogy még pontosabban lássuk az összefüggéseket és hatékonyabbá tudjuk tenni a munkánkat.

– Van kedvenced az általad vezetett autómódellek közül?

– Az A3 RS és TT RS természetesen nagy kedvenc volt a teljesítménye és hangja, majd pedig a Q3 RS a kényelme és dinamikája miatt. Ha egyetlen autót kellene kiemelnem, akkor számomra az Audi RS e-tron GT a legkülönlegesebb. Abban az autóban egyszerre van jelen az elképesztő teljesítmény, a letisztult formatervezés és a lenyűgöző technológia. Az az autó egy aszfaltra csavart elektromos vadállat.

– Miben látod a munkád szépségét?

– Talán abban, hogy mindig van új kihívás. Nincs két egyforma nap, az ember folyamatosan tanul. Jó érzés, amikor sikerül megtalálni egy probléma gyökerét, vagy amikor egy ötletből végül működő megoldás lesz. Nagyon jó élmény volt például, amikor sikerült gyorsabba tenni az autók vezérlőinek elektronikai ellenőrzését egy vezeték nélküli megoldással, amelyet az Audi elektronikai hibaanalízisekkel foglalkozó csa-

pata fejlesztett ki – ráadásul évekkal a „gyári” megoldás bevezetése előtt –, s amelynek a projektjében én is részt vehettem. Az ilyen helyzetekben érzi igazán az ember, hogy megérte a sok próbálkozás és utánajárás. Arra is büszke vagyok, hogy az évek során a vizsgálat-tervező csapattal közösen sikerült olyan folyamatokat kialakítani, amelyekről ma már más konzern telephelyek is elismeréssel nyilatkoznak. Azt is megemlíteném, hogy a konzernben belüli próbapályák jövőbeni létesítéséhez is született egy szabvány, amelynek kialakításához mi is hozzájárultunk a tapasztalatainkkal. Győr a próbaút területén benchmark, azaz referenciaérték lett a konzernben. A legfontosabb viszont talán az, hogy ennyi év után sem érzem azt, hogy megálltam volna a fejlődésben. Még most is ugyanúgy érdekelnek az új technológiák, az AI, az új ötletek és a fejlesztések.

– A szabadidőben is törekszel arra, hogy ne legyen két egyforma nap?

– Mindig kell valami új dolog, amin lehet gondolkodni vagy dolgozni. A zene és a hangtechnika a mai napig fontos része az életemnek. Nagyon sokat jelent számomra az elektronikus zene világa. Régen órákig képes voltam különböző hangzásokkal, programokkal és effektekkel kísérletezni. A mai napig szeretem azokat az előadókat, akik nemcsak zenét csinálnak, hanem hangulatot és világot építenek. Paul Kalkbrenner zenéje még mindig abszolút favorit nálam. Tanultam harmonikázni is. Nagyon

büszke vagyok arra, hogy az Amélie csodálatos élete című film több zenéjét is megtanultam játszani. Yann Tiersen muzsikája valami egészen különleges hangulatot tud teremteni. Mostanában nagyon sokat foglalkozom 3D-nyomtatással is. Szeretek tervezni, kísérletezni és új dolgokat kipróbálni. Van abban valami nagyon jó érzés, amikor egy ötletből pár óra alatt kézzelfogható tárgy lesz. Néha teljesen értelmetlen dolgokat is nyomtatok, csak azért, mert érdekel, meg lehet-e csinálni. Kapu Tibor úrutazása is nagyon inspiráló volt számomra. Visszatérése után sikerült vele élőben is találkoznom és aláíratni a 3D-nyomtatott SpaceX Crew Dragon űrhajómat. Birtokomban van egy 1989-es Opel Kadett GSi is, ami számomra sokkal több egy egyszerű autónál. Ez volt az első kocsim, rengeteg emlék és élmény kapcsolódik hozzá. Szeretek vele foglalkozni, gyári állapotban tartani, javítani rajta. Valahol az egész autó egy időgép. A GSi több alkatrésze is már saját 3D tervezéssel és nyomtatással készült, továbbá sikerült hozzá egy élő adatok olvasására és diagnosztikára is alkalmas hardvert és szoftvert szereznem. A család persze mindennél fontosabb. A feleségem németet tanít, a lányunk logisztikai tanulmányokat folytat. Amikor Győrszentivánra költöztünk, a házkörül munkából is jelentősen kivettem a részem. Fesztettem, felújítottam, parkettáztam, betonoztam, garázst építettem, térköveztem, mindig volt valami új projekt. Gyerekként egyébként vadászpilóta szerettem volna lenni. 14 évesen már vitorlázórepülő-képzésre jártam Pérré, nagyon komolyan érdekelt a repülés világa. Ott derült ki, hogy az orrsövényferdülésem problémát jelentene, így végül ez az út nem úgy alakult, ahogy elképzeltem. Azóta már át-estem a műtéten, így akár újra is kezdeném. Utólag viszont azt érzem, hogy minden kitérő és minden irányváltás hozzá tett valamit ahhoz, ahol most tartok. Az ember fiatalon sokszor azt hiszi, hogy mindent előre kell tudnia. Később rájön, hogy néha pont a váratlan dolgok viszik a legjobb irányba. Űrpilóta, vadászpilóta vagy tesztpilóta – végül is a pilóta maradt. Csak közben az ember megtanulta, hogy az út sokszor érdeke- sebb, mint az eredeti terv.

TESTPILOT BEI AUDI

MANCHMAL ARBEITET ER VERDECKT, IM SCHUTZ DER NACHT

Seiner Meinung nach verläuft das Leben selten so, wie wir es uns in jungen Jahren vorstellen. Oft sind es unerwartete Wendungen, plötzlich auftauchende Chancen oder impulsive Entscheidungen, die einen weiterbringen. Schließlich fand er bei Audi Hungaria das Umfeld, in dem Technologie, Neugier, Problemlösung und kontinuierliche Weiterentwicklung aufeinandertreffen. Er begann seine Karriere als Testfahrer, heute beschäftigt er sich auch mit ingenieurtechnischen Aufgaben und Entwicklungen. Er ist der Meinung, dass ein breiter Blickwinkel wichtig ist: Es reicht nicht aus, sich in ein bestimmtes Fachgebiet zu vertiefen – wenn man nicht rundum sehen kann, sieht man die Welt nur mit einem Auge. Er hingegen betrachtet die Welt sehr wohl mit beiden Augen, was für einen Testpiloten kein Nachteil ist. János Léber ist jedoch mehr als das...

Text: **Ferenc Baudentisztl**

Übersetzung: **Christoph Riether**

Foto: **Audi AG, János Könczöl**

– Über welche Schulen hat dich dein Weg an die Széchenyi István Universität geführt?

Ich besuchte das Balázs Béla Bildungszentrum. Ich verdanke meinen Lehrern dort sehr viel, insbesondere der Physiklehrerin Erika Baráthné Kiss, die uns nicht nur unterrichtete, sondern sich auch um uns kümmerte. Damals hält man das für selbstverständlich, erst später wird einem klar, wie viel zusätzliche Energie und Aufmerksamkeit man erhalten hat. Oft bereitete sie uns sogar am Wochenende bei sich zu Hause vor. Mit ihrer Unterstützung schaffte ich es auch zum landesweiten Physikwettbewerb „Öveges József“. Das dort erzielte Ergebnis öffnete mir schließlich die Türen zum Révai Miklós Gymnasium, wo ich den naturwissenschaftlichen Zweig besuchte. Auch dort hatte ich mehrere prägende Lehrer: ich mochte die Stunden von Csilla Preinsperger, Sándor Somogyi und Imre Tamás sehr. Ich mochte es nicht, Dinge nur auswendig zu lernen, sondern interessierte mich vielmehr dafür, warum etwas so passiert. 1999 machte ich mein Abitur und begann nach im selben Jahr mein Studium der Elektrotechnik an der Széchenyi István Universität. Damals reizte mich gerade die Laufbahn als Toningenieur.

– Warum hast du dich dafür entschieden?

– Dabei spielte auch meine Familie eine große Rolle. Mein Vater arbeitete als Elektromeister. Er hat mir oft geholfen und ich ihm natürlich auch. Schon als Kind war die Welt der Werkzeuge, Kabel, Phasen, Lötarbeiten und Schaltungen für mich ganz selbstverständlich. Auch mein Interesse an der Informatik entwickelte sich damals. Wir entdeckten gemeinsam die Commodore- und später die PC-Ära sowie die Welt des Internets. Gleichzeitig interessierten mich Musik und Ton-technik mindestens genauso sehr. Die Atmosphäre Ende der Neunzigerjahre war völlig anders. Damals begannen wir, uns mit Computermusik zu beschäftigen, gingen in Discos, beschäftigten uns mit Lichttechnik und probierten verschiedene Programme und Geräte aus. Wir bauten Mischpulte, Verstärker und Lautsprecher und nutzten das Programm Fasttracker II. Damals ließ sich noch nicht alles mit einem Klick lösen: Wenn etwas nicht funktionierte, musste man stundenlang damit kämpfen, aber vielleicht war es gerade das, was es so gut machte. Ich arbeitete als Techniker im KTMF-Studio. Es war ein sehr inspirierendes Umfeld, ich habe viel von Ridi, Móni und Fabó gelernt, also von Euridike (Ulrichné) Papp, Mónika Csarankó (Kovács) und István Fabó. Auch die Welt des Rundfunks hat mich angezogen, es hat mich völlig in seinen Bann gezogen, welche Atmosphäre man mit der damaligen analogen Technik schaffen konnte. Besonders machte ich die Vorlesungen von György Wersényi zur

➤➤➤ **Studiotechnik.** Später traf ich ihn auch bei Audi wieder, bei einer Schulung zur Fahrzeugakustik. Es gab eine Zeit, in der ich mir ganz sicher war, dass ich Toningenieur werden wollte. Doch dann begann mich auch die Informatik immer mehr zu interessieren. Deshalb entschied ich mich schließlich für das Informatikstudium an der Gábor Dénes Hochschule. Es ist eine interessante Erinnerung, dass ich die Prüfung in Elektrotechnik bei Béla Torda an beiden Hochschulen bestanden habe. Das empfand ich damals als kleinen persönlichen Erfolg.

– Hast du neben dem Fernstudium auch gearbeitet?

– Ja, ich habe die ganze Zeit gearbeitet. Zunächst habe ich mich bei ArraboNet mit Web- und Grafikdesign beschäftigt, später haben wir dann mit zwei Freunden ein eigenes Unternehmen gegründet. Wir haben Websites und Multimedia-Anwendungen entwickelt und uns anschließend der Spieleentwicklung zugewandt. Wir arbeiteten an Abenteuerspielen mit Rätseln, vor allem an Projekten für den amerikanischen Markt. Damals sah es noch ganz so aus, als würde ich in diesem Bereich bleiben. Ich habe diese Zeit sehr genossen, weil wir dabei unglaublich viel gelernt haben. Oft mussten wir völlig neue Probleme lösen und vieles selbst herausfinden. Dort habe ich gelernt, wirklich selbstständig zu denken und Verantwortung für meine eigenen Entscheidungen zu übernehmen. Unterdessen begegnete ich jedoch fast täglich Audi-Testfahrzeugen auf

den Straßen, wenn ich zwischen Győrszentiván und Győr pendelte. Ich interessierte mich immer mehr dafür, wie es wohl sein könnte, Testfahrten zu machen. Dahinter steckte kein großer Karriereplan oder eine bewusste Strategie. Ich hatte einfach das Gefühl, dass ich das ausprobieren sollte. Rückblickend waren viele meiner Entscheidungen im Leben so. Sie entstanden nicht auf der Grundlage von Excel-Tabellen, sondern aus einem Gefühl heraus.

– Wie und wann begann deine Karriere bei Audi?

– 2013 kam ich als Testfahrer zu Audi Hungaria. Damals lief gerade der Produktionsanlauf des A3 an, sodass ich sofort in eine sehr intensive Phase geriet. Nach einer kurzen Einweisung fuhr ich die Autos bereits selbstständig auf der Teststrecke. Es ist schon lustig, wenn man bedenkt, dass der Typ in mir, der gerne lötet, Websites bastelt, Netzwerke aufbaut und Spiele programmiert, schließlich in der Automobilindustrie gelandet ist. Die Geschichte meiner Einstellung bringt mich noch heute zum Schmunzeln. Wir waren gerade auf dem Weg nach Frankfurt, um meine Familie zu besuchen, als mein Telefon klingelte und mir mitgeteilt wurde, dass ich in zwei Tagen zu einem Vorstellungsgespräch bei Audi erwartet werde. Wir haben nicht lange überlegt und sind am nächsten Tag gleich nach Hause gefahren. Damals hatte ich noch keine Ahnung, wie sehr dieser Anruf mein Leben verändern würde und dass ich

später an mehreren Auslandseinsätzen teilnehmen würde. In Halifax, Kanada, wurde mir beispielsweise die Koordination eines Motorwechselprogramms für 140 Fahrzeuge über einen Monat lang anvertraut, und in Toronto unterstützten wir die Markteinführung des in Mexiko hergestellten und für den amerikanischen Markt bestimmten Q5-Modells mit zusätzlichen Kontrollen. Diese Entsendungen haben mir sowohl menschlich als auch beruflich sehr viel gegeben. In solchen Situationen lernt man, dass es, auch wenn man sich auf alles vorbereitet hat, immer etwas Unvorhergesehenes gibt. Aber vielleicht ist genau das das Schöne daran. 2014 wurde ich beispielsweise gebeten, die Aufgaben des Teamkoordinators für die damals neu gegründete dritte Schicht zu übernehmen, was für mich anfangs eine große Herausforderung war. Ich hielt mich nicht für einen typischen Leiter. Ich war eher der ruhige, beobachtende Typ, aber bei den Persönlichkeitsentwicklungstrainings stellte sich heraus, dass ich nach dem D.I.S.C.-Modell immer zu gleichen Teilen rot und blau bin. Das heißt, ich bin gleichzeitig dominant und zielstrebig, aber auch regeltreu und systemorientiert. Das war damals doch eine überraschende Erkenntnis. Mir wurde klar, dass nicht unbedingt der lauteste Mensch ein guter Leiter ist. Viel wichtiger sind Geduld, Konsequenz und die Fähigkeit, konstruktiv mit anderen zusammenzuarbeiten, während man die Probleme der anderen versteht und berücksichtigt.

– Hat die Leitungsposition dann zu weniger Fahrten geführt?

– Ja, aber nach einer Weile war für mich nicht mehr das Fahren selbst das Interessante, sondern das, was dahinter steckt. Nachdem ich fast zwei Jahre lang täglich acht Stunden lang in drei Schichten Auto gefahren war, empfand ich es nicht als Tragödie, dass dies durch die mit der Arbeit als Teamkoordinator verbundenen Kontakte und die vielen Besprechungen abgelöst wurde. Aber bis heute setze ich mich gerne ins Auto, wenn es nötig ist. 2018 wechselte ich in eine Ingenieursposition, wo ich mich bereits mit verschiedenen Entwicklungs- und Optimierungsaufgaben befasste. Ich war mit unserem Team an der Ausarbeitung der Regeln und Prüfstandards für Teststrecken, der Erstellung von Schulungsmaterialien und der Einführung neuer Modelle beteiligt. Die Einführung des Q3 etwa war unvergesslich. Die Testfahrzeuge wurden damals noch

unter strengster Geheimhaltung, unter dem Schutz von Sicherheitspersonal, mit Planen abgedeckt und unter dem Schutz der Nacht auf die Teststrecke gebracht. Das hatte etwas schwer Beschreibbares, aber dennoch Fesselndes an sich. Es musste darauf geachtet werden, dass vor der offiziellen Präsentation auf keinen Fall ein Foto in die Medien gelangt.

– Woraus besteht eine Testfahrt?

– Viele glauben, es gehe dabei nur darum, den ganzen Tag neue Autos zu fahren. Tatsächlich ist es eine viel konzentriertere und komplexere Arbeit. Während der Testfahrt prüfen wir die Fahrzeuge auf unterschiedlichen Straßenbelägen, bei Unebenheiten und auch auf Kopfsteinpflaster. Wir bewerten den Gesamteindruck nicht nur aus technischer, sondern auch aus der Perspektive des Kunden. In kurzer Zeit prüfen wir die Hauptfunktionen, die Funktionsweise, die Fahreigenschaften sowie die Geräuschentwicklung des Autos. Jedes der im Győrer Werk hergestellten Autos wird auf unserer Teststrecke geprüft, doch 8 Prozent davon absolvieren zusätzlich eine 22 Kilometer lange Testfahrt im realen Straßenverkehr. Was ich wirklich interessant finde, ist, aus wie vielen kleinen Details ein Gesamteindruck entsteht. Oft verbirgt sich hinter einem kaum hörbaren Geräusch oder einer seltsamen Vibration ein ernsthafteres Problem. Natürlich ist ein erheblicher Prozentsatz der fertigen Fahrzeuge fehlerfrei, man weiß nur im Voraus nicht, welche das sind. Genau aus diesem Grund beschäftigen wir uns in letzter Zeit immer mehr mit Datenanalysemethoden und KI-Modellen, die dabei helfen können, die Wahrscheinlichkeit bestimmter Fehler vorherzusagen. Das Ziel ist es, die Zusammenhänge noch genauer zu erkennen und unsere Arbeit effizienter zu gestalten.

– Hast du einen Favoriten unter deinen Testmodellen?

– Der A3 RS und der TT RS waren natürlich wegen ihrer Leistung und ihres Sounds große Favoriten, gefolgt vom Q3 RS wegen seines Komforts und seiner Dynamik. Wenn ich ein einziges Auto hervorheben müsste, dann ist für mich der Audi RS e-tron GT das Besondere. In diesem Auto vereinen sich atemberaubende Leistung, klares Design und beeindruckende Technologie. Dieses Auto ist ein auf den Asphalt gebrachtes elektrisches Biest.

– Worin liegt für dich der Reiz deiner Arbeit?

– Vielleicht daran, dass es immer neue Herausforderungen gibt. Kein Tag gleicht dem anderen, man lernt ständig dazu. Es ist ein gutes Gefühl, wenn es gelingt, die Ursache eines Problems zu finden, oder wenn aus einer Idee schließlich eine funktionierende Lösung wird. Es war zum Beispiel eine tolle Erfahrung, als es gelang, die elektronische Überprüfung der Fahrzeugsteuerungen durch eine drahtlose Lösung zu beschleunigen, die das Audi-Team für elektronische Fehleranalysen entwickelt hatte – und das noch Jahre vor der Einführung der „Werkslösung“ –, und an deren Projekt ich mitwirken durfte. In solchen Situationen spürt man erst richtig, dass sich die vielen Versuche und Nachforschungen gelohnt haben. Ich bin auch stolz darauf, dass es uns im Laufe der Jahre gemeinsam mit dem Team für Prüfplanung gelungen ist, Prozesse zu entwickeln, über die sich heute auch andere Konzernstandorte anerkennend äußern. Ich möchte auch erwähnen, dass für die künftige Einrichtung von Teststrecken innerhalb des Konzerns ein Standard entstanden ist, zu dessen Ausarbeitung wir mit unseren Erfahrungen beigetragen haben. Győr ist im Bereich der Teststrecken zum Benchmark, also zum Referenzwert, innerhalb des Konzerns geworden. Das Wichtigste ist jedoch vielleicht, dass ich auch nach all den Jahren nicht das Gefühl habe, in meiner Entwicklung stehen geblieben zu sein. Auch heute noch interessieren mich neue Technologien, KI, neue Ideen und Entwicklungen genauso wie früher.

– Bemüht du dich auch in deiner Freizeit darum, dass kein Tag wie der andere ist?

– Ich brauche immer etwas Neues, worüber ich nachdenken oder an dem ich arbeiten kann. Musik und Tontechnik sind bis heute ein wichtiger Teil meines Lebens. Die Welt der elektronischen Musik bedeutet mir sehr viel. Früher konnte ich stundenlang mit verschiedenen Klängen, Programmen und Effekten experimentieren. Bis heute mag ich Künstler, die nicht nur Musik machen, sondern eine Stimmung und eine eigene Welt erschaffen. Die Musik von Paul Kalkbrenner ist immer noch mein absoluter Favorit. Ich habe auch gelernt, Akkordeon zu spielen. Ich bin sehr stolz, dass ich mehrere Stücke aus dem Film „Die fabelhafte Welt der Amélie“ gelernt habe. Yann Tiersens Musik schafft eine ganz besondere

Atmosphäre. In letzter Zeit beschäftige ich mich auch sehr viel mit 3D-Druck. Ich liebe es, zu entwerfen, zu experimentieren und neue Dinge auszuprobieren. Es ist ein tolles Gefühl, wenn aus einer Idee innerhalb weniger Stunden ein greifbares Objekt entsteht. Manchmal drucke ich auch völlig sinnlose Dinge, nur weil es mich interessiert, ob man das überhaupt hinkommt. Auch Tibor Kopus Weltraumfahrt war für mich sehr inspirierend. Nach seiner Rückkehr gelang es mir, ihn persönlich zu treffen und mein 3D-gedrucktes SpaceX Crew Dragon-Raumschiff von ihm signieren zu lassen. Ich besitze auch einen Opel Kadett GSi aus dem Jahr 1989, der für mich viel mehr ist als nur ein einfaches Auto. Es war mein erstes Auto, mit dem ich unzählige Erinnerungen und Erlebnisse verbinde. Ich beschäftige mich gerne damit, halte es im Originalzustand und repariere es. Irgendwie ist das ganze Auto eine Zeitmaschine. Mehrere Teile des GSi wurden bereits nach meinen eigenen 3D-Entwürfen gedruckt, außerdem ist es mir gelungen, Hardware und Software zu beschaffen, die zum Auslesen von Live-Daten und zur Diagnose geeignet sind. Die Familie steht natürlich über allem. Meine Frau unterrichtet Deutsch, unsere Tochter studiert Logistik. Als wir nach Győrszentiván gezogen sind, habe ich mich auch intensiv an den Arbeiten rund ums Haus beteiligt. Ich habe gestrichen, renoviert, Parkett verlegt, Beton gegossen, eine Garage gebaut, Pflastersteine verlegt – es gab immer ein neues Projekt. Als Kind wollte ich übrigens Kampfpilot werden. Mit 14 Jahren besuchte ich bereits eine Segelflugausbildung in Pér, die Welt des Fliegens interessierte mich sehr. Dort stellte sich heraus, dass meine Nasenscheidewandverkrümmung ein Problem darstellen würde, sodass dieser Weg letztendlich nicht so verlief, wie ich es mir vorgestellt hatte. Inzwischen habe ich mich operieren lassen, sodass ich sogar wieder von vorne anfangen könnte. Im Nachhinein habe ich jedoch das Gefühl, dass jeder Umweg und jede Richtungsänderung etwas dazu beigetragen hat, wo ich heute stehe. In jungen Jahren glaubt man oft, man müsse alles im Voraus wissen. Später stellt man fest, dass es manchmal gerade die unerwarteten Dinge sind, die einen in die beste Richtung führen. Raumfahrer, Kampfpilot oder Testpilot – letztendlich ist es doch beim Pilot geblieben. Nur hat man dabei gelernt, dass der Weg oft interessanter ist als der ursprüngliche Plan. ♥

Látni és látszani

**NE AZ
INDULAT
VEZESSEN!**

MARADJ HIGGADT KÖZLEKEDŐ! ➔

LÁTNI ÉS LÁTSZANI TAVASZI KAMPÁNY 2026

MILYEN VAGY AMIKOR IDEGES VAGY?
MEGMUTATJUK!

Arcunk a forgalomban

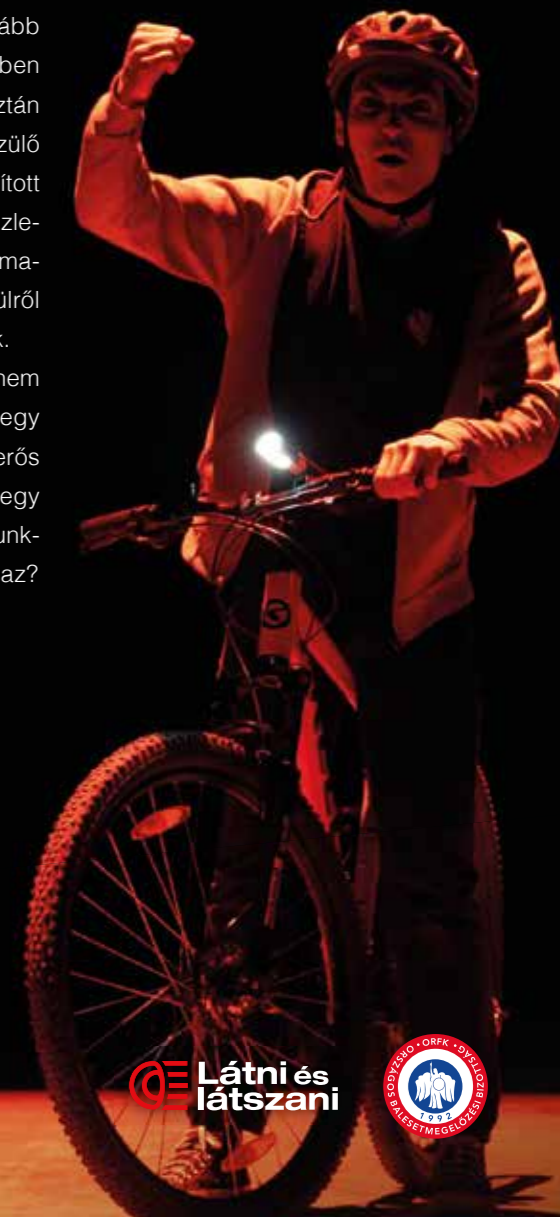
Van egy arcunk, amit a családjunk ismer. Egy másikat a munkahelyünkön mutatunk, és van olyan is, amit csak barátaink ismernek. És van még egy – kevésbé hízelgő változat –, amely néha a forgalomban bukkan elő.

Talán ismerős a helyzet: sietünk valahová, piros lámpák sora, lassít előttünk valaki, bizonytalanul halad, mögöttünk pedig már türelmetlenül villognak. Először csak bosszankodunk. Aztán erősebben szorítjuk a kormányt. Megfeszül az állkapcsunk, a tekintetünk beszűkül. Néhány másodperc alatt valami megváltozik.

A forgalom valamiért teljesen más üzemmódba tud kapcsolni minket. Olyan emberekből is képes indulatot előhozni, akik egyébként türelmesek, nyugodtak vagy megfontoltak. Mint ha az autóban, a motoron vagy akár a kerékpáron egy másik üzemmód kapcsolna be. Olyan, amelyben gyorsabban fogy a türelem, könnyebben születnek hirtelen reakciók.

Ponteztafurcsaátalakulást állítja fókuszba az ORFK-OBK – és az XMEDITOR győri full-service ügynökség – 2026-os balesetmegelőzési kampánya.

A közúti agresszió témáját ezúttal nem szabályokkal, tanácsokkal vagy oktató üzenetekkel közelíti meg, inkább tükröt tart. Olyan tükröt, amelyben elsősorban másokat látunk – aztán egyszer csak magunkat. Megfeszülő arcizmok, eltorzuló mimika, szorított kezek, egy indulatos pillanat részletei. Olyan apró jelek, amelyeket magunkon ritkán veszünk észre, kívülről viszont szinte azonnal felismerünk. A legerősebb pillanatok sokszor nem a lehangosabbak. Néha elég egy arc, egy tekintet vagy egy ismerős gesztus ahhoz, hogy megálljunk egy pillanatra. És talán feltegyük magunknak a kérdést: valóban én voltam az?

latnieslatszani.hu

XMEDITOR

Látni és látszani

Az első hallgatói versenycsapat

SZEnergy TEAM

2005-ben kezdődött a történet, amikor másodéves hallgatóként megkerestük dr. Varga Zoltán akkori oktatómat, későbbi mentoromat és kollégámat, akinek a villamos hajtás volt a mindene. Akkor hirdették meg első alkalommal a Széchenyi Futamot, az Alternatív Hajtású Járművek Versenyét. Kapóra jött, hogy tanárunktól kérjünk segítséget. Elkezdtünk foglalkozni két villamos robogóval, amelyekből végül megszületett egy villamos hajtású tricikli, ami az első versenyautónk volt és a versenyen harmadik helyezést ért el. Formálódott a csapat, megismerkedtünk Szauter Ferencel, aki fiatal oktatóként éppen Varga Zoltán mellett kezdett dolgozni. Nekiálltunk a második autó építésének, a csapatot pedig elneveztük SZEnergy Teamnek, így megszületett egyetemünk első hallgatói versenycsapata. Néhány Széchenyi Futamban eltöltött versenyév és felkészülés után 2008 volt az első év, amikor napelemes villamos hajtású versenyautónkkal indultunk az 1985 óta létező Shell Eco-marathon versenysorozaton. Ez akkor Európa és Ázsia közös futama volt. Ez azóta is a világ legnagyobb üzemanyagtakarékosági hallgatói versenye. Bombaként robbant a siker, hiszen első évben egyből megnyertük a kategóriánkat! Ez akkor Magyarországon is hatalmas hír volt, mi voltunk az ország első hallgatói járműves világversenyén nyertes csapat. Akkor még csak pár Shell Eco-s csapat létezett. Szerencsés, hogy csapatvezetőként átélhettem a 2009-es és a 2010-es első helyezéseinket is. Közben elhelyezkedtem az egyetemen, a Közúti és Vasúti Járművek tanszék támogatásával mentoráltuk tovább hallgatóinkat, versenyeztünk tovább. Pár évnek el kellett telnie, mire megjelentek az országban a Formula Student csapatok is, amely a másik ilyen világszintű hallgatói versenysorozat. 🏁

Dr. Pup Dániel
egyetemi adjunktus
a Jedlik Ányos Szakkollégium vezetője
JKK koordinátor, mentor

The first student racing team

SZEnergy TEAM

🇬🇧 The story starts in 2005, when as a second-year student we approached my then professor, later mentor and colleague, dr. Varga Zoltán, who was all about electric drive. It was the first time that the Széchenyi Race, a competition for vehicles with alternative propulsion, was announced. It was a good time to ask our teacher for help. We started to work on two electric scooters, which eventually resulted in an electric tricycle, which was our first racing car and came third in the competition. A team was formed and we met Szauter Ferenc, who was just starting work alongside Varga Zoltán as a young instructor. We started building the second car and named the group SZEnergy Team, thus the first student racing team of our university was born. After a few years of racing and preparing for the Széchenyi Race, 2008 was the first year we entered our solar electric powered car in the Shell Eco-marathon, a series of races that has been running since 1985. Back then it was a joint race between Europe and Asia. It

is still the world's largest fuel efficiency race for students. It was an explosive success, as we won our category in the first year! This was big news in Hungary at the time, we were the first team to win the world student vehicle competition in the country. At that time there were only a few Shell Eco teams. I was lucky enough to experience our first place in 2009 and 2010 as a team leader. In the meantime, I got a job at the university and with the support of the Department of Automotive and Railway Engineering, we continued to mentor our students and compete.

It took a couple of years before Formula Student teams, another world-class student racing series, appeared in the country. 🏁

Dr. Dániel Pup
assistant professor
Director of the Ányos Jedlik College
JKK coordinator, mentor

Létkérdés a hallgatói plusz
tevékenység

KIHÍVÁSOKBÓL HAGYOMÁNYOS ÉRTÉKEK

Idén 21 éve, hogy elkezdtem az egyetemet. Másodéves hallgatóként már azt is tudtam, hogy egyszer a Széchenyi István Egyetemen akarok dolgozni.

Egykori gépészhallgatóként mindig a gyakorlati dolgokat szerettem, nehezen tudtam csak ülni és hallgatni az órákon. Már első félévben beléptem a Hallgatói Önkormányzatba és a Bsc, majd Msc képzésem alatt is végig tagja voltam különböző tisztségekben. Éltre nevelt és élveztem a társaságot, a barátságokat és a folyamatos pörgést. De ez nem volt mérnöki feladat, kerestem mellé hallgatótársaimmal más kihívásokat is, amelyekből támogató egyetemi vezetőinknek, mentoraiknak, erőfeszítéseinknek és az utánunk következő nemzedékeknek hála több értékes dolog, hagyomány is életre kelt.

Köszönöm egyetemünk egykori és jelenlegi vezetésének a mindenkor támogatását! Legfontosabb üzenetem a jelenlegi és a leendő hallgatóinknak, hogy csináljanak valami hasznosat az egyetemen a tanórákon eltöltött időn felül is. Ez létkérdés! Akarjanak tenni, éljék ki a szakmai vágyaikat már itt, mert ez az egyetem a legjobb lehetőség erre! Lehet ez a HÖK, az egyik hallgatói versenycsapatunk, vagy bármelyik más egyetemi szervezet, vagy ezek mixei, ahogy nálam is. De ha naprakész tudást, gyakorlatot, jó karrierlehetőséget szeretnének, akkor ezt így tudják elérni. 🏁

🇬🇧 *Going the Extra Mile:
A Necessity for Students*

TURNING CHALLENGES INTO LASTING VALUES

This year marks 21 years since I began my university studies. As a second-year student, I already knew that one day I wanted to work at Széchenyi István University.

As a former mechanical engineering student, I was always drawn to practical work and found it difficult simply to sit and listen in lectures. From my very first semester, I joined the Student Union, and throughout both my BSc and MSc studies I remained an active member, holding various positions. It was a formative experience for life, and I greatly enjoyed the community, the friendships, and the constant buzz. At the same time, this was not engineering work, so together with my fellow students we sought out additional challenges. Thanks to the support of our university leaders and mentors, our own efforts, and the generations that followed us, several valuable initiatives and traditions were brought to life.

I would like to thank both the former and current leadership of our university for their continuous support. My most important message to our current and prospective students is this: do something meaningful at university beyond your time in classes. It is essential. Be willing to take initiative, pursue your professional ambitions already here, because this university offers the best possible opportunities to do so.

This could be involvement in the Student Union, one of our student competition teams, or any other university organisation—or a combination of these, as in my case. But if you are aiming for up-to-date knowledge, practical experience and strong career prospects, this is how you can achieve it. 🏁

Járműipari Kutatóközpont TEHETSÉGGONDOZÁS

2012-ben egyetemünkön megalakult a Járműipari Kutatóközpont (JKK). Attól kezdve kialakult, működik a modell: a tehetséges, tenni vágyó hallgatókat bevonzzuk a csapatba. Itt egy életre szóló motiválást, a mély elméleti ismeretek mellé gyakorlati szemléletet kapnak. Közben eldől, akinek van készsége, affinitása, őt „beemeljük” az egyetemre. Itt bekapcsolódhat kutatásokba, elkezdheti PhD tanulmányait, majd oktatóként-kutatóként naprakész tudás birtokában képezheti és mentorálhatja a mérnökjelölteket. Mára így több mint 20 egykori SZEnergy csapattag egyetemünk főállású kollégája, ami mindig nagy büszkeséggel tölt el. 🏁

🇬🇧 *Vehicle Industry Research Centre SHAPING FUTURE TALENT*

In 2012, the Vehicle Industry Research Centre (JKK) was established at our university. From that point on, a clear model has taken shape and has been in operation: we attract talented, motivated students into the team. Here, they gain lifelong motivation and, alongside in-depth theoretical knowledge, a strong practical perspective.

Over time, it becomes evident who has the aptitude and commitment, and those individuals are then brought further into the university. They can become involved in research, begin their PhD studies, and later, as lecturers and researchers, educate and mentor future engineers with up-to-date knowledge.

By now, more than 20 former members of the SZEnergy Team are full-time colleagues at our university, which is always a source of great pride. 🏁

Életszerű helyzetben versenyeznek GÉPÉSZJELÖLTEK KONFERENCIÁJA

2005-öt írunk, mikor másodéves Hallgatói Önkormányzati képviselőként társaimmal elkezdünk gondolkodni, hogy milyen jó is lenne találkozni más egyetemeken szintén gépészmérnök szakos hallgatóival, megismerni az ottani működést, a laborjaikat, képzésüket és persze bulizni velük egy jót. Rájöttünk, hogy ez bizony sok pénzbe kerül. Elkezdünk gondolkodni a finanszírozás lehetőségén. Először a rendezvény szakmai értelmét kellett megtalálnunk, mivel egy cég sem fogja a műsorakozásunkat csak úgy megfinanszírozni. Nem nagyon jutottunk dűlőre, mikor is meghirdetett a Sapu Bt. nevű cég (ma Motherson, a világ legnagyobb tükör gyártója mosonmagyaróvári telephellyel) az egyetemen egy ötletpályázati lehetőséget. Ennek az előadására engem is meghívtak. Itt és akkor lettem biztos abban, hogy megvan az igazi megoldás. A konferenciának a lényege így az lett és az ma is, hogy a hallgatók vállalatok által hozott problémákon dolgoznak a rendezvény 3 napja alatt. A záró napon a szakmai zsűri előtt prezentálják a feladatmegoldásokat. A zsűrit a cégek szakemberei mellett a szaktanszékek vezetői, vezető oktatói alkotják.

Már a kezdetektől sem akartuk, hogy itt bármilyen ellentétet szítsunk és éles rivalizálást hozjunk létre az egyetemeken között. Így a hallgatók sorsolás alapján kerültek és kerülnek be ma is a csapatokba intézménytől függetlenül. Ezzel is egy életszerű helyzetet teremtünk, hiszen, ha végzős mérnökként bekerül valaki egy vállalathoz, ott is ismeretlen kollégákkal kell együttműködni, eredményeket elérnie. A díjazásnál sem egyetemeket díjazunk, hanem különdíjakat ad a zsűri, mint legjobb megvalósítható megoldás díj, leginnovatívabb ötlet díj, de létezik közönségszavak díj, néha előadói díj.

A konferencia lényege ezzel meglett, már csak cégeket kellett keresnünk és elérnünk más egyetemeken hallgatóit. Ebben az egyetemünkön működő Practing Alapítvány, kiemelten dr. Kardos Károly és dr. Pintér József támogatott bennünket kiterjedt céges kapcsolati hálójával.

A hallgatói rész szintén nagy falat volt, ezért felkerestem az akkori rektorunkat, dr. Szekeres Tamást, aki már a SZEnergy megalapításakor is támogatott minket. Ezt a rendezvényt is egyből felkarolta. Tanácsára felkerestük egyetemünk akkori sajtótitkárát és lelkét, Winkler Csabát, aki hatalmas erőbedobással segítette minket és támogatja azóta is a rendezvényt. Közben az első konferencia nagy sikerrel lezajlott, jött a második és sorban a többi, mikor is 2015-től nemzetközivé vált a rendezvény.

✚ *Competing in Real-Life Situations* **MECHANICAL ENGINEERING STUDENTS' CONFERENCE**

It was 2005 when, as a second-year representative of the Student Union, my peers and I began thinking about how great it would be to meet mechanical engineering students from other universities, to learn about how they operate, their laboratories and training programmes—and, of course, to have a good time together.

We soon realised that this would require considerable financial resources, so we started exploring possible ways of funding it. First, we had to define the professional purpose of the event, as no company would simply finance our entertainment. We struggled to find the right direction until a company called Sapu Bt. (now Motherson, one of the world's largest mirror manufacturers with a site in Mosonmagyaróvár) announced an idea competition at the university. I was invited to present at this event, and it was there and then that I became certain we had found the real solution.

Since then, the essence of the conference has been—and remains—that students work on real problems brought by companies over the course of the three-day event. On the final day, they present their solutions before a professional jury. In addition to company experts, the jury includes heads of departments and senior academic staff.

From the beginning, we did not want to create divisions or foster intense rivalry between universities. For this reason, students were—and still are—assigned to teams by drawing lots, regardless of their institution.

This also creates a real-life situation, as when graduates enter the workplace as engineers, they must collaborate with unfamiliar colleagues and achieve results together.

Awards are not granted to universities; instead, the jury presents special prizes, such as Best Feasible Solution and Most Innovative Idea, as well as a People's Choice Award and, in some cases, a Presentation Award.

With this, the concept of the conference was established—then only needed to engage companies and reach students from other universities. In this, the Practing Foundation at our university provided significant support, particularly dr. Kardos Károly and dr. Pintér József, through their extensive network of corporate connections.

Reaching students also proved to be a major challenge, so I approached our then rector, dr. Szekeres Tamás, who had already supported us when the SZEnergy Team was founded. He immediately endorsed this initiative as well.

On his advice, we contacted our university's then press officer, Winkler Csaba, who became the driving force behind the project. He supported us with tremendous dedication and has continued to do so ever since.

*Meanwhile, the first conference was successfully held, followed by the second and then many more: from 2015 onwards, the event became international. *

Szakmai műhely a fejlődésért JEDLIK ÁNYOS SZAKKOLLÉGIUM

A szakkollégium 2009 áprilisában jött létre. Lelkes, felkészült hallgatók együttműködéséből, dr. Szekeres Tamás rektor és dr. Kóczy T. László, az akkori Műszaki Tudományi Kar dékánjának támogatásával alakult a szakmai műhely. A korábban ezen a területen dolgozó hallgatói, öntevékeny körök és versenycsapatok ezt követően a szakkollégium keretein belül működtek tovább.

A szakkollégium szekciói minden évben meghirdetik a felvételt a szakmájukban fejlődni vágyó jelentkezőknek. Így értékes gyakorlati tapasztalatok szerzésével biztosíthatják a későbbiekben helyüket a munkaerőpiacon.

Szervezzük közös programjainkat, pályázatokot írunk és adunk be, segítünk egymásnak projekteken, mindenben, amiben tudunk. A szakkollégiumi taglétszám megközelíti a 150 főt. Programigazgatóink: 2009–2011 dr. Nagy Szilvia, 2011–2015 dr. Dogossy Gábor, 2015– dr. Pup Dániel.

A szakkollégium önálló szekciókból áll. Az Arrabona Racing Teamben a hallgatók megtanulhatják a Formula Student motorsport versenyre készített versenyjármű fejlesztésének minden folyamatát. A SZEnergy Team csapatban a hallgatók megismerkedhetnek az energiahatékony mérnöki megoldásokkal. A SZEngine csapatban a belső égésű motorok fejlesztésének folyamata szerepel a középpontban.

Szervezőképesség HÖK ÉS HAGYOMÁNYÁPOLÁS

A Hallgatói Önkormányzat (HÖK) megadta számomra a szervező készségeim kiteljesítését, rengeteg hagyomány ápolásában, így a Gépész Szakegylet felkészítésében részt vehettem. Életre szóló barátságokat kötöttem, de nyughatatlan léleként kíváncsi voltam, hogy más egyetemeken, országokban miként is zajlik a mérnökképzés és így indult a Gépészkonferencia története...

✚ *Organisational Skills* **STUDENT UNION AND TRADITION PRESERVATION**

The Student Union provided me with the opportunity to fully develop my organisational skills, and I was able to take part in maintaining numerous traditions, including the revival of the Mechanical Engineering Banquet. I formed lifelong friendships, but being a restless and curious person, I was eager to see how engineering education was conducted at other universities and in other countries - this is how the story of the Mechanical Engineering Conference began...

✚ *A Centre for Professional Development* **JEDLIK ÁNYOS ACADEMIC EXCELLENCE COMMUNITY**

The Jedlik Ányos Academic Excellence Community was established in April 2009. It was founded as a professional hub through the collaboration of enthusiastic and well-prepared students, with the support of Rector dr. Szekeres Tamás and dr. Kóczy T. László, then Dean of the Faculty of Engineering Sciences. Student self-organised groups and competition teams that had previously operated in this field subsequently continued their activities within the framework of the Academic Excellence Community.

The sections of the Jedlik Ányos Academic Excellence Community announce admissions each year for applicants wishing to develop in their professional fields. In this way, by gaining valuable practical experience, they can secure their place in the labour market in the future. We organise joint programmes, prepare and submit applications, and support one another in projects and in everything we can. The membership of the Jedlik Ányos Academic Excellence Community is close to 150.

Programme Directors: 2009–2011 dr. Nagy Szilvia, 2011–2015 dr. Dogossy Gábor, 2015– dr. Pup Dániel.

The Jedlik Ányos Academic Excellence Community consists of independent sections.

*Within the Arrabona Racing Team, students learn every stage of developing a race car built for the Formula Student motorsport competition. In the SZEnergy Team, students become familiar with energy-efficient engineering solutions. In the SZEngine Team, the focus is on the development processes of internal combustion engines. *

A mellékletet összeállította:
dr. Pup Dániel

A GYŐRI MÉRNÖKTANÁR-KÉPZÉS ALAPÍTÓJA, VEZETŐJE VOLT

Életének 84. évében elhunyt dr. Vásárhelyi Zsuzsanna nyugalmazott tanszékvezető docens, egykori szakvezető, okleveles pszichológus, a győri mérnök-tanár-képzés nagytekintélyű, alapító, vezető, tanító személyisége.

Dr. Vásárhelyi Zsuzsanna 1970-től, a műszaki pedagógusképzés, a műszaki oktató szak megszervezése óta napjainkig meghatározó személyiségként dolgozott a Széchenyi István Egyetemen, annak jogelőd intézményeiben (Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola, Széchenyi István Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola, Széchenyi István Műszaki Főiskola, Széchenyi István Főiskola). Az első győri szervezet, a műszaki oktató szakot szervező tanszék a Közlekedési és

Távközlési Műszaki Főiskola „előőrseként”, szakmai bázisaként szerepelt. A helyszín Győr Révfa városrészében a Holler-ház volt.

Több mint öt évtizedig irányította a mérnök-tanár és a műszaki oktató képzés tanterv-fejlesztési munkáit. Vezetőként és konzulensként számos tudományos diákköri (TDK) dolgozat készítését segítette. Értékes, eredményes munkájáért az Országos Tudományos Diákköri Konferencia Tudományos Diákköri Tanácsától 2003-ban „Mestertanár” kitüntető címben részesült.

Oktató-nevelő munkáját nagy szakmai hozzáértéssel, alázattal és hivatástudattal végezte. Pedagógiai és pszichológiai felkészültsége kiváló volt. Kezdetektől fogva kiemelten foglalkozott a pedagógiai- és az egyéni tanítási gyakorlatok megszervezésével, sokoldalúan segítette hallgatói felkészülését a pedagógusi életútra. Hallgatóival való kapcsolata példamutató és mindig intenzív volt, a megoldandó feladatok sokszempontú elemzése szerepelt a középpontban. Nagyon igényes, ugyanakkor a józan szigora és következetesége mellett igen segítőkész, nyitott volt minden probléma megoldása iránt.

Határozott, de közvetlen egyénisége miatt kollégái, hallgatói tisztelték és szerették.

A személyes példa erejével és hitelével adott nap mint nap pozitív élményt hallgatóinak a leendő tanári hivatásukhoz. Tanítványai szívesen emlékeznek a négy-öt évtizeddel ezelőtti mérnök-tanár szakos karácsonyi eseményekre, a meghitt beszélgetésekre.

Dr. Vásárhelyi Zsuzsanna a hallgatókért végzett kiemelkedő munkájáért egyetemünk Hallgatói Önkormányzatától 2013-ban „Oktatók a hallgatókért” kitüntetést kapott.

2024 szeptemberében köszönthettük az első KTMF-es győri tanévnyitó félévészázados, jubileumi eseményén. A múlt év őszén eljött az első győri, nappali tagozatos mérnök-tanár szakos diplomavédések 45. évfordulója alkalmából rendezett találkozóra.

Visszaemlékezéseinek 5. Jubileumi Emlékalbum kötetét a közelmúltban, karácsony előtt vehették kézbe, olvashatták tisztelői, barátai. Nagy élményt és elismerést jelentett számára – és mindannyiunknak – a könyvből áradó, a tanárnő életútját mindvégig nagy értékkel féltő szerzetet. ☞

MINDIG CSAPATBAN GONDOLKODOTT

Életének 77. évében elhunyt Payer Ernő nyugalmazott üzemeltetési vezető.

Payer Ernő szaktechnikusként 1975-től 2013-ig volt intézményünk üzemeltetési vezetője. A napi feladatok megoldása során mindig szakmai csapatban gondolkodott, s ez évtizedeken keresztül szilárd bázist, kiváló kollégákat, s hozzáértést jelentett a folyamatosan jelentkező, megoldandó üzemeltetési feladatoknál. Munkájához az építési, a kivitelezési feladatok összehangolása, a helyzetkép meghatározása, havária esetek sokasága tartozott. A

valós helyzetfelismerésével, a rutinjával segítette a megnyugtató, gyors és szakszerű megoldások megtalálását, a megoldást.

Napjainkban is Payer Ernőt kerestük, ha előkerült az épületekben, a parkban, a földben egy, a leírásokban, a térképeken nem szereplő részlelem, beton vagy eternit cső. S a pontos hely ismeretében megkaptuk a részletes választ kérdéseinkre.

Payer Ernő az intézmény üzemeltetési hátterét biztosító vezető szakember-

ként közel négy évtizeden keresztül magas minőségű munkájával járult hozzá a folyamatosan bővülő intézményi szinterek, az oktatás, a szakmai háttér, a működés kiteljesedéséhez, fejlődésünkhöz.

Egykori kollégái, közreműködő partnerei a szakmai munkáját naprakész felkészültséggel, hatékony kommunikációval, a feladatokra összpontosító együttműködéssel dolgozó, sikeres szakemberre emlékeznek. ☞

ELHUNYT A GYŐRI VASÚTGÉPÉSZ-KÉPZÉS ÉS A VILLAMOS VONTATÁS TANÁRA

Életének 86. évében elhunyt Kerti Lajos nyugalmazott adjunktus, okleveles villamosmérnök, vasúti mérnök.

Kerti Lajos 1970 őszén lett a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola tanára – és 1995-ben, az akkori Széchenyi István Főiskola megbecsült oktatójaként ment nyugdíjba. Az Elnöki Tanács 1969 júliusában határozott arról, hogy a Budapesten, a Szerb utcában működő Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola Közlekedésképzési Karának szervezetében, szakkínálatában az év szeptembertől a vasútgépész képzés is elinduljon. A Vasútgépész Tanszék első főállású oktatója Kerti Lajos lett.

Városképíleg és jelentőségét tekintve is Győr meghatározó létesítménye lett a Mosoni-Duna belvárosi kanyarulatánál, a Szigetköz tájegységbe illesztett, 1971-től 1977-ig épített kampusz. A XX. század harmincas éveitől kezdve a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola volt Magyarország első olyan épületegyüttese, amely kifejezetten a felsőoktatás céljaira készült. 1974-ben, az első győri tanévnyitóval a vasútgépész hallgatók is megkezdtek győri tanulmányaikat.

Kerti Lajos szakmai területe a

villamos vontatás, a műszaki diagnosztika volt. Három szabadalom mellett jegyzetek, szakcikkek, szakmai előadások jelzik életútját.

A rendszerváltás időszakában, s azt követően a Família Nagycsaládok Egyesületének győri elnöke volt, s ez a feladatkör is szívvel-lélekkel végzett, sok elismerést jelentő megbízásaként szerepel életútjában.

Nevéhez köthető „A Jövő Üzemmérnöke” című egykori főiskolai havi lap, két évig az újság alapító szerkesztőjeként dolgozott. ☞

ELHUNYT A GYŐRI ÉPÍTÉSZKÉPZÉS JELES SZEMÉLYISÉGE

Életének 76. évében elhunyt dr. Fátrai György okleveles építészmérnök, nyugalmazott egyetemi docens, a Műszaki Tudományi Kar egykori dékánhelyettese, volt tanszékvezető.

Dr. Fátrai György 1980-tól 2015-ig, nyugállományba vonulásáig, 35 éven át a győri építész- és építőmérnök képzés szakmai kiteljesítését, programját alakító csapat meghatározó személyisége volt. PhD tudományos fokozatát az Universitas-Győr Alapítvány ösztöndíjasaként Épületszer-

kezettan szaktudományból, anyagtudomány témakörben 2005-ben védte meg. Az Építészeti és Épület-szerkezettani Tanszék tudományos kutató munkáiban az épületdiagnosztika, a patológia, a történeti tetők, a szerkezetfejlesztések szakterületen végzett kutatásokat. A Magasépítés, az Építéskivitelezés, az Épület-szerkezet-tan, az Épületdiagnosztika, az Épített örökségünk és az Épített környezetünk tárgyak előadójaként, gyakorlatvezetőjeként dolgozott. Több hazai egyetemen vendégoktatóként is megosztotta tudását. Számos, akkreditált felsőfokú, főiskolai és egyetemi jegyzetet írt, rendszeresen közreműködött a tárgyak fejlesztési munkálataiban. Helyi és országos tudományos diákköri munka, szakdolgozat, diplomatervező, közéleti vezető, konzulense volt. 2005 és 2007 között a Szerkezetépítési Tanszék vezetője, 2007-től 2011-ig a Baross

Gábor Építési és Közlekedési Intézet igazgatóhelyettese, 2011–2014 között a Műszaki Tudományi Kar általános dékánhelyettese volt. 2012-től 2015-ig vezette az Építészeti és Épületszerkezettani Tanszékot. Dr. Fátrai György aktívan közreműködött a Széchenyi István Főiskola egyetem-mé válási folyamatában, az egyetemi szintű építész-képzés akkreditációját elkészítő csapat tagja volt. Részt vett a győri doktori képzésben, a Multidiszciplináris Műszaki Tudományi Doktori Iskola munkájában. A fakultási és összegyetemi szintű oktatásfejlesztési programok elkészítésében mindig a szakmai együttműködést, a versenytársak megismerését szorgalmazta. A mérnökasszisztens-, az építőmester-képzés, a műszaki ellenőri tanfolyamok, az építészmérnök alap- és mester szakok tantárgyfejlesztési dokumentumainak kidolgozásában, szakembe-

rek felnőttoktatási továbbképzéseiben is folyamatos és aktív szerepet vállalt. Hazai és külföldi társintézmények épületszerkezettant és építéskivitelezést oktató tanszékeinek konferenciáin, más hazai és külföldi szakmai rendezvényeken is rendszeres előadóként szerepelt. Folyamatosan publikálta kutatási eredményeit. Kiadói felkérésekre szakmai kézikönyv-fejezetek és szak-könyvek szerzője. Előadásai, szakmai véleménye, iránymutatásai világos, egyértelmű programot jelentettek. Oktatói, vezetői tevékenységében a rendszeres konzultációt, az együttműködés gyakorlatát hirdette, valósította meg. Hallgatói, kollégái, az építészeti szakma folyamatosan elismerte dr. Fátrai György életútjának értékeit. Generációkon átívelő szakmai munkája, emberi értékei tették elismert, tekintélyes oktatóvá.

ALAPÍTÓ ATYAKÉNT A GYŐRI KÖZLEKEDÉSTÖRTÉNET OKTATÁSÁT SZERVEZTE

Életének 89. évében elhunyt dr. Katona András okleveles közlekedésmérnök, hc. egyetemi docens, a Közlekedéstörténeti Tanszék alapítója, nyugalmazott vezetője.

Dr. Katona András a rendszerváltás idején került a budapesti Közlekedési Múzeumba – főigazgatónak. Rövidesen dr. Papp Ágostonnal a szakminisztériumból és dr. Szekeres Tamás főigazgatóval az akkori Széchenyi István Műszaki Főiskoláról Budapesten, a

Városligetben arra szerveztek, hogy pótolni kellene a főiskolán haláláig oktató nagyszerű győri technikatörténész, dr. Horváth Árpád professzor utáni ürt. 1991 nyarán írták alá az együttműködési megállapodást a győri Közlekedéstörténeti Tanszék kialakításáról. Közlekedéstörténet címmel kezdték, aztán csatlakozott a technikatörténet, majd a légiközlekedési ismeretek is hallgathatók lettek. Tankönyvek készültek természetesen Katona tanár úr hathatós közreműködésével, előbb a válogatott fejezetek a közlekedés, majd ugyanilyen szisztémával a technika és a légiközlekedés történetéből. A Közlekedési Múzeum mellett több technikatörténeti helyszín meglátogatása is szerepelt a tantárgy nagy érdeklődéssel kísért programjában. Az idők változásával, másfél évtizede a tárgyak oktatása beleolvadt az átstrukturálódott Közlekedési Tanszék tevékenységébe. Fakultatív tárgyak

voltak, s a hallgatók nagyra értékelték az ismereteket, az előadókat. A tanszék működtetésében a kezdetektől – a közelmúltban elhunyt dr. Szily Istvánnal – rendkívül sok energiát mozgósítva vett részt. Nagy szerepe lett volna abban is, hogy a Széchenyi István név felvételekor, 1986-ban az intézményünk kapjon egy igazi 424-es gőzmozdonyt. Technikai okokból azonban nem sikerült a kivitelezés. Dr. Katona András minisztériumi, múzeumi életpályája mellett a Közlekedéstudományi Szemle főszerkesztőjeként, a Közlekedéstudományi Egyesület főtákaraként is kiemelkedő munkát végzett. 1991-ben a Közlekedéstörténeti Tanszék volt az első külső tanszék Győrben. Az 1990-es évek közepére ez az együttműködési forma kiteljesedett. Intézményekkel közös külső tanszék volt az Alkalmazott Informatikai (a RÁBA Rt.-vel), az Épülettervezési (a Dimenzió Kft.-

vel), a Közlekedéstörténeti (a Közlekedési Múzeummal), a Postaüzemi (a Magyar Posta Rt.-vel), a Regionális- és Településgazdaságtan (az MTA Regionális Kutató Központjával). Tanszéki csoportként működött a RÁBA CAD/CAM, az Észak-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség, valamint az Építész stúdiók: Czita, Ras. Dr. Katona András a közlekedési szakmai tevékenysége mellett olimpiai bronzérmes, Európa-bajnok vízilabdázó, majd sikeres sportvezető is volt.

AZ ÉPÍTMÉNYVILLAMOSSÁG SPECIALISTÁJAKÉNT ISMERTÉK

Életének 52. évében elhunyt Kun Norbert villamosmérnök, a győri egyetem műszaki üzemeltetési csapatának tagja.

Kun Norbert a Pattantyús-Ábrahám Géza Ipari Szakfőiskolában villamosenergia-ipari szaktechnikus végzettséget, Budapesten villamosmérnöki, villamosenergetika szakirányú diplomát szerzett. Felkészültségét a műszaki ellenőr képzéssel, építmény- és épületvillamosság specializációval bővítette. Kun Norbert 2010-ben, a kampusz épületeinek jelentős bővülési időszakában kezdte meg munkáját a

Széchenyi István Egyetemen. Villamosmérnökként a villamos karbantartók csoportvezetője lett. Szakmai tudásával, lelkiismeretes munkájával az egyetem folyamatosan bővülő létesítményeit üzemeltető közösség megbecsült tagjává vált. Munkájának meghatározó szempontja az energiabiztonság, az energiahatékonyság, az energiatakarékosság volt. 2020-tól az egyetem 100 százalékos tulajdonában álló Uni-Famulus Kft. munka-

társaként folytatta szakmai tevékenységét. Villamosmérnökként meghatározó szerepet vállalt az egyetemi beruházások, tervezések és karbantartások villamos feladatainak ellátásában. Felügyelte az erősáramú és gyengeáramú rendszereket, aktívan részt vett az egyetemi létesítmények üzemeltetési feladatainak megoldásában. Precízitása, felelősségtudata és barátságos segítőkészsége példaértékű volt.

AZ ELSŐ KORSZAK JELES SZEMÉLYISÉGEI

A győri magyar királyi akadémia története szervesen egybefonódik a XVIII. századi felvilágosult abszolutizmus oktatási reformjaival. A győri jezsuita akadémia a rend 1773-as felosztása után Mária Terézia rendeletére gróf Zichy Ferenc győri püspök felügyelete és vezetése alá került. Az uralkodó által felállított öt magyar királyi akadémia közül a győri intézmény ünnepélyes megnyitására 1776. november 7-én került sor. A Mária Terézia nevéhez fűződő új oktatási rendszert az 1777-es Ratio Educationis kodifikálta.

Szöveg: **Homor Péter**

Az akadémia felügyeletét ellátó **Niczky Kristóf** (1725–1787) az 1776–1777-es tanév elején foglalta el a győri és pécsi tankerület főigazgatói állását – ezt a tisztséget egészen 1785-ig töltötte be. Pályafutása a kormányzati ranglétrán rendkívül gyorsan ívelt felfelé; kinevezésekor már belső titkos tanácsos,

hétszemélyes táblai közbíró és verőcei főispán volt. Tevékenységének legjelentősebb állomása, hogy 1778-ban királyi biztosként ő állt a Temesi Bánság Magyarországhoz való visszacsatolását levezénylő bizottság élén. 1777-ben a nagyszombati egyetem Budára költözését is ő irányította. Később a legmagasabb országos méltóságokig jutott: volt a Magyar Királyi Kamara elnöke, tárnokmester és a Helytartótanács elnöke, országbíró és személynök. Mivel a nádori tisztséget nem töltötték be, legmagasabb rangú magyar vezetőként ő volt az államigazgatás első embere.

Apffalter József (1740 körül – 1796) győri kanonok volt a királyi akadémia első igazgatója. 1776 októbere és 1783 októbere között irányította az intézményt. Apffalter József a lemondása után Győr-Belváros plébános feladatait látta el. Soproni főesperes is volt, élete utolsó éveiben pedig székesegyházi főesperesként tevékenykedett. Utóda székhelyi Majláth Antal (1739–1804), egykori jezsuita pap, győri kanonok 1783. október 28-tól vette át a feladatokat. Ő látta el az igazgatói teendőket egészen addig, amíg II. József rendeletére az akadémia 1785-ben Pécsre nem költöztették. Azonban az intézmény elköltözése után is Győrben ma-

radt és a bencés gimnázium igazgatója lett. Locsmándi majd mosoni főesperessé, végül pápóci préposttá nevezték ki, mely méltóságot egészen haláláig birtokolta.

A győri királyi akadémia az oktatást 14 fős, szigorú pályázati vizsgákon kiválasztott tanári kar kezdte meg. A professzorok három újonnan felállított karon – a hittudományi, a jogi és a bölcséleti fakultáson – kezdtek tanítani. Az első tanári kar legmeghatározóbb oktatói a következők voltak:

Barits Béla (1742–1813) a jogi karon a politika, a kamarai és gazdasági tudományok tanára volt. A felvilágosodás híveként bírálta a jezsuita oktatást, mivel szerinte az a hasznos és gyakorlatias tudományok helyett elavult tananyaggal terhelte a diákokat. Később a Pesti Királyi Egyetemen az államtörténet és az európai statisztika professzora lett, ahol rektori és többszörös dékáni tisztséget is betöltött.

Felsőbüki Nagy Boldizsár (1738–1821) egykori jezsuita szerzetes 1776 és 1778 között a bölcséleti karon az elméleti és kísérleti fizika, valamint a mechanika tanáráként működött. Oktatói munkája mellett a bölcséleti kar

prodékánja és szeniora is volt. A jezsuita rend 1773-as felosztásáig a nagyszombati egyetemen tanított mennyiségint, a győri évek után pedig 1777-ben Mária Terézia székesfehérvári kanonokká nevezte ki.

Markovics Mátyás Antal (1751–1832) a jogi kar egyik alapító professzora, akihez a természetjog, az egyetemes köz- és nemzetközi jog, valamint a magánjog oktatása tartozott 1776 és 1780 között. Ezt követően egészen 1806-ig a Pesti Királyi Egyetemen volt az egyházjog rendes tanára, ahol öt alkalommal a dékáni, egy alkalommal a rektori tisztséget is betöltötte.

Sax Mihály János (1750–1824) Barits Bélát váltva 1777-től a politika, a kamarai és gazdasági tudományok, valamint a stílustan tanára volt. Győri működése után a Pesti Királyi Egyetem tanára, később pedig dékánja és rektora lett.

Traubenbergi Rausch Ferenc (1743–1816) a bölcséleti karon elemi számtant, gyakorlati geometriát, műépítést és vízműtant oktatott 1776 és 1778 kö-

„Az intézmény nemzetformáló jelentőségét jól mutatja, hogy falai közül kerültek ki a reformkor és a kiegyezés korának legnagyobb államférfiai, köztük a győri akadémia tanuló Deák Ferenc is.

zött. Később a pesti egyetem rektora volt, majd 1803-tól a győri tankerület főigazgatójaként is tevékenykedett.

Az akadémia működését II. József 1784-es tankerületi reformja szakította meg, amely a korábbi kilenc tankerületet ötre csökkentette és elrendelte az intézmény Pécsre költöztetését. Az új tanévet már Pécsen nyitották meg 1785. november 1-jén ám Győr városa megkezdte a küzdelmet az intézmény visszaszerzéséért, ami 1802-ben járt sikerrel.

Németh Ambrus „A Győri Királyi Tudomány-Akadémia története” című munkája és Juhász Réka Ibolya „A győri felsőoktatás intézményeinek hallgatói” című adattára 1776–1783

között azonos számú, mintegy 1200 elsőéves hallgató beiratkozását rögzíti az akadémia. Juhász Réka Ibolya adatai alapján a hallgatók 62 százaléka csak a bölcsészeti tanfolyamot végezte el, mivel ez önmagában is képesített bizonyos értelmiségi pályákra. A teljes kurikulumot, tehát a bölcsészeti és jogi, illetve a bölcsészeti és teológiai képzést a hallgatók 7, illetve 10 százaléka kezdte meg Győrben. Hozzájuk további 8 százaléknál, a filozófiai tanulmányokat máshol végző teológus hallgató csatlakozott.

A felvilágosodás államfilozófiájával összhangban az oktatás fő célja az volt, hogy a király és az ország számára alkalmassá és hasznossá váló állampolgárokat és tisztviselőket

képezzen. Ezért az államigazgatás szempontjából fontos modern tantárgyakat, például természetjogot, kamarai tudományokat és államtörténetet tanítottak.

Tudatos elhelyezésük révén ezek az akadémiaik egy-egy nagyobb vidék valóságos szellemi gócpontjaivá váltak, elősegítve a felsőfokú művelődés könnyű elérhetőségét. Bár kezdetben az udvar központossító céljait szolgálták, a XIX. századra a hazai jogászképzés, a nemzeti ellenállás és a szabadságszeretet bázisaivá váltak. Az intézmény nemzetformáló jelentőségét jól mutatja, hogy falai közül kerültek ki a reformkor és a kiegyezés korának legnagyobb államférfiai, köztük a győri akadémia tanuló Deák Ferenc is.

ÉRSEK VOLT, AMIKOR DÍSZPOLGÁR ÉS DÍSZDOKTOR LETT

Vaszary Kolos Ferenc 1832. február 12-én született Keszthelyen, Vaszary Ferenc szűcsmester és Bajnok Terézia házasságából. A Kolos nevet Pannonhalmán vette fel szerzetesi névként. 1847-től bencés szerzetes, 1855-ben szentelték pappá. Az egyetemes és magyar történelem tanára Komáromban, Pápán és Esztergomban.

Szöveg: **Biczó Zalán**

A Pannonhalmi Szent Benedek-rend Győri Főgimnáziumának igazgatója és házfőnöke 1869-től 1885-ig. A tanári pályán több mint 25 évet töltött és egy egész generáció növekedett fel vezetése alatt. Baross Gábor miniszter is Vaszary Kolos tanítványa volt: az igazgató pártfogásába vette a tehetséges fiatalembert. Az ifjú József Ágost főherceg – mint magántanuló – a főgimnáziumi vizsgákat Vaszary Kolos előtt tette le. Igazgatói idejében készült a győri főgimnáziumi épület.

Tekintélyes összeggel járult a győri jogakadémia építési költségeihez is, ekkor épült fel a Megyeház utcai akadémia. Vaszary Kolos tanszékére 1874. szeptember 29-én (26738. sz. r.) kapta a miniszteri megbízást. A bencés igazgató „A görögök művelődéstörténete” címmel tartott előadást heti négy órában. Az első félév végén gyengélkedése miatt már lemondott a tanításról. Kautz Gusztáv a győri jogakadémia későbbi igazgatója kérésére Holdházy János folytatta az előadását: 1875-től 1877-ig a jogakadémián művelődéstörténetet adott elő. Hivatalos elfoglaltsága mellett gyakran tartott ismeretterjesztő előadásokat a városban, az Orsolyarendi apácáknál éveken át tanította a franciát.

1879-ben tagja lett az állami tanítónő-képző-intézet igazgatótanácsának és Győr város autonómiai testületének. Történeti kutatásainak nagy része is

következő évben a Budapesti Kir. Magyar Tudományegyetem díszdoktora. Balatonfüreden 1915. szeptember 3-án hunyt el. [📄](#)

” *A tanári pályán több mint 25 évet töltött és egy egész generáció növekedett fel vezetése alatt. Baross Gábor miniszter is Vaszary Kolos tanítványa volt: az igazgató pártfogásába vette a tehetséges fiatalembert. Az ifjú József Ágost főherceg – mint magántanuló – a főgimnáziumi vizsgákat Vaszary Kolos előtt tette le.*

győri éveire esik. Igazgatósága alatt Győrben kiadott munkái: Történelem rövid vázlatban, alsóbb osztályok számára (2 rész, Győr 1869–70.), Adatok az 1825-iki országgyűlés történetéhez (Győr, 1883), I. Ulászló magyar király esküszegése és a várnai veszedelem (Győr, 1884), Adatok az 1830-i országgyűlés történetéhez (Győr, 1885). Vaszary 1885-től pannonhalmi főapát, 1891. október 27-től esztergomi érsek, 1893-tól bíboros. Győr város díszpolgára 1891. november 9-én lett, a

Irodalom- és sajtójegyzék:

Ft Vaszary Kolos = Győri Közlöny, 1869. szeptember 2. p. 282. – Holdházy János 1840-1896 = Magyar Gêniozus, 1896. április 19. – Az esztergomi herceg-prímás = Győri Független Újság, 1891. október 29. p.1.2. – Győrváros felirata = Győri Hírlap, 1891. november 22. p.1. – A díszpolgári oklevél = Győri Hírlap, 1891. november 22. p.1. – Biczó Zalán: Győri Jogászképzés évszázadai. Győr, 2008.

Claudius Kardinal Vaszary O. S. B
Erzbischof von Gran, Fürstprimas von Ungarn

TI RABJAI A FÖLDNEK...

A dinamó vagy szódavíz hallatán valószínűleg minden győrinek elsőként Jedlik Ányos bencés tudós tanár neve ugrik be elsőnek. Pedig városunk számtalan más feltalálóval dicsekedhet. Elsőként az Albert Kázmér Mosonmagyaróvári Karhoz kötődő, korszakalkotó újítások előtt tisztelgünk.

Szerző:
Hegedüs Péter

Fotó:
Régi Győr

Az első kapavágás

Győr városa nemcsak kereskedelmi csomópontként, hanem a technikai fejlődés fellegváraként is kiemelkedett a XVIII. és XIX. században. Helyi polgárok és mesterek olyan eszközöket adtak a világnak, amelyek alapjaiban változtatták meg a földművelést és az élelmiszerfeldolgozást. A sort Lengyel János földméről nyitotta meg, aki a győri Ketskés Ház tulajdonosaként 1793-ban alkotta meg különleges rostáját. A szerkezet zsenialitása az átmérő szerinti szelektálásban rejlett: a gabonamagvak külön kivezető nyílásokon távoztak, így a búza, rozs és árpa szétválogatása gyerekjátékká vált. A korabeli Magyar Hirmondó által is méltatott eszköz „magyar rosta” néven vált Európa-szerte ismertté, hatalmas időt spórolva meg a molnároknak és kereskedőknek.

A XIX. század közepén az oktatásból érkező Posselt János reformálta meg a gomirtást. 1858-as kultivátora kilenc állítható kapafejjel egyszerre három sorközt tisztított meg. A gép könnyedségét jelzi, hogy két gyengébb ló is elvonta, az irányításához pedig akár egy gyerek ereje is elegendő volt. Ugyanebben az évben mutatta be Stádel Károly gyáros puritán, de hatékony őrlő- és daráló gépet. A rögzített félhold alakú kő és a forgó kökörong párosa sokoldalú segítséget nyújtott a gazdaságoknak, hiszen kézi és állati erővel egyaránt működtethető volt.

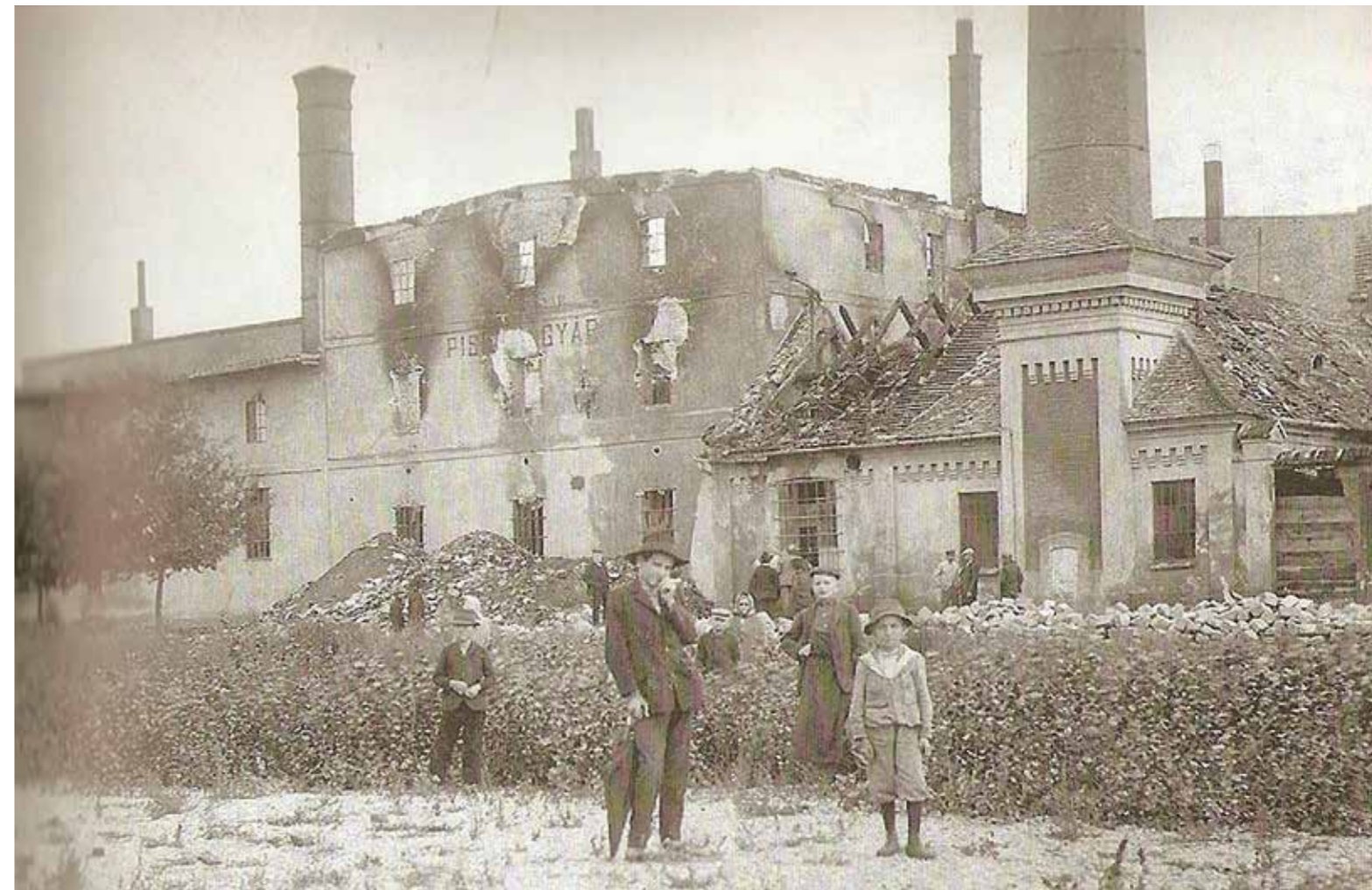
A család hírnevét Stádel János öregbítette tovább, aki 1899-ben szabadalmaztatta a „Győri Drill” nevű sorvetőgépet. A szerkezet forradalmasította a vetést: a nehézkes fogaskerék-csere helyett egy központi kézikerékkel, óramutatószerű pontossággal lehetett szabályozni a magmennyiséget. Ez a gép a korszak egyik legsikeresebb mezőgazdasági exportcikke lett.

A növényvédelem terén pedig Bajnóczy Károly műkertész alkotott maradandót. 1896-ban kifejlesztett egy környezetbarát „faforgácsfőzetet”, amely a növények károsítása nélkül pusztította el a pajzstetvek petéit. A szert elsőként a győri akácson vetették be, bizonyítva, hogy a hatékony védekezés és a természetvédelem kéz a kézben járhat.

A krumplucukor és a zacskós leves

A győri szeszgyár vegyésze, Bauer Emil 1898-ban oldotta meg a modern élesztőgyártás egyik legnagyobb gazdasági problémáját. Rájött, hogy a drága gabona (maláta) helyett a jóval olcsóbb sörélesztő is használható a melasz erjesztéséhez. Speciális, tejsavbaktériumokat alkalmazó eljárásával a sörélesztőt „emészthetővé” tette az új élesztősejtek számára, jelentősen csökkentve a gyártási költségeket. Bár a krumplucukor alaptechnológiáját az orosz Gottlieb Kirchoff fedezte fel 1811-ben, a termék sokáig élvezhetetlenül kemény maradt. A megoldást 1908-ban Árpás Ignác győri cukorkagyára hozta el. Az eljárás során a cukrot apróra zúrták, majd friss tej helyett tejport, állati zsír helyett pedig kókuszvaját használtak. A gránithengeren homogenizált, nedvességmentes massa nem penészedett meg és nem vált avassá, így a krumplucukor a válságévek és a háborús hiánygazdálkodás kedvelt, olcsó édes-ségévé válhatott.

Hasonlóan gyakorlatias újítás született Nagy Mihály győri tésztagyárában is. Már a XIX. század közepén készítettek itt „leves-pótlékot”, azaz szárított, por alapú levest, amely a mai zacskós levesek előfutárának tekinthető. A légmentesen lezárt dobozokban tárolt, percek alatt elkészít-

Tűz után a Koestlin-gyárban (1909)

hető ételből a gyáros még az 1879-es szegedi árvíz károsultjainak is küldött segélyként. Schmidl Lázár, aki Budapestről Győrbe helyezte át csokoládé- és cukorkagyárát, hasonló eljárást alkalmazott. 1906-ban egy különleges újrahasznosítási eljárást szabadalmaztatott: a gyümölcsfeldolgozás után visszamaradt rostokat szárította, pörkölte és őrlötte meg. Az így kapott por kiváló kávé- és kakaópótléknak bizonyult.

Győri édes

Győr városa azonban nemcsak az iparáról, hanem a cukrászat és az édesipar mesterműveiről is nevezetes. Két olyan ikonikus finomság is kötődik a városhoz, amelyek nélkül ma elképzelhetetlen lenne a magyar cukrászdák kínálata. Bár neve mást sugall, az oroszkrémtorta ízig-vérig magyar találmány. Megalkotója a győri születésű Oroszy Sándor cukrászmester volt, aki az 1920-as évek végén, budapesti műhelyében hozta létre ezt az „ízkölményt”. A torta lelke a vaníliás napsugárral átítatott krém és a rumban ázott gyümölcsök – mazsola és kandírozott narancshéj – borostyánszínű elegye. Az elkészítés módja ma is a régi: hét tojásból süített, könnyű piskótalapok közé kerül a tejszínnel és zselatin-

nal dúsított, gőz felett besűrített vanília krém. Az „egész művet” végül édesített tejszínhabbal vonják be, mintha frissen esett hó borítaná, oldalát pedig pírított mandulaforgáccsal ékesítik. Ha valaki Győrben harminc deka „speciált” kér, az eladó rögtön tudja, hogy nápolyit kell mérnie. Míg a klasszikus mogyorós ostyát az osztrák Josef Manner alkotta meg 1898-ban, Győrben a Koestlin Lajos és Társai gyár tette népszerűvé. A helyi elnevezésre több magyarázat is létezik. Származhat a gyári ostyavágó gépek Spezial márkanevéből. Eredhet a Specialité nevű, szépséghibás, de finom törmelék-ostyák nevének rövidüléséből, de egy legendás édesipari szakember nevéhez is köthető. Speciál Ernő – akinek ősei luxemburgi hercegi kertészek voltak – 1938-ban költözött Győrbe, s évtizedekig dolgozott a helyi kekszgyárban. Neki köszönhetjük a győri pehelycukorka-gyártás meghonosítását és a híres, virágmintás rock-drops savanyúcukorkákat is. Emellett az ő nevéhez fűződik a csokoládéba mártott ostyaszelet, vagyis a ma is népszerű csokis parány feltalálása is. Bár a „speci” név eredete továbbra is talány marad, a győri édes-séggyártás ezen alakjai és receptjei kitörölhetetlenül beírták magukat a gasztronómia történetébe. 📖

KÉT FORRADALMI GYŐRI VÉRTANÚ

1848. március 14-én hír érkezett Pozsonyból a Győrött megjelenő Hazánk című laphoz. A cikk a bécsi forradalomról, a Metternich-kormány bukásáról és a pozsonyi tüntetésekről tudósított, valamint arról, hogy a magyar országgyűlés eltörölte a cenzúrát.

Szöveg: **Biczó Zalán**

1848. március 15-én a győri Széchenyi téren nagygyűlést tartottak, amelyet dr. Kovács Pál, a Hazánk című lap szerkesztője, Lukács Sándor (gróf Zichy Ottó titkára) és Keresztész Ambrus ügyvéd hívott egybe. Az akadémiai ifjúságot is meginvitálták erre az eseményre. Lelkesen és kitörő örömmel hallgatták az akadémisták az elhangzott beszédeket, majd elénekelték a Szózatot. Március 15-én este az akadémisták is résztvevői voltak a fáklyásmenetnek, amely szintén példás rendben zajlott le. A győri főtanodai ifjúság kívánatai címmel a győri akadémiai ifjúság örömmel csatlakozott a forradalomhoz. A tanítást az általános állapotok miatt alig lehetett megtartani.

1848. április 11-én függetlenné és önállóvá vált hazánk. Ausztria azonban visszavonta a döntéseit. Honvéd csapatok alakultak, Győr városa az V. zászlóaljba rendezte fiait. Július közepén nagy számban sereglettek össze az önkéntesek, köztük sok akadémista. A városi tanács a május végén bezárt akadémiaát kérte a katonák szálláshelyéül. A főigazgató átadta az épületet, de ígéretet kért tőlük, hogy teljes épségben adják vissza az akadémiaát. Győr város és az akadémisták hazafias viselkedése miatti büntetésből 1850-ben az akadémiaát megszüntették.

Győrött – kevesen tudják – két fiatalember is vértanúhalált halt. A korabeli szem- és fültanú Ecker János – aki naplót írt a győri eseményekről – megörökíti a tragikus történetet. Így írt róla közvetlenül az esemény után: „Meg kell még említenem a Haynau által megkorbácsoltatott két katolikus, egy református és egy evangélikus papot, kiknek a nevét sajnos nem tudom.

Ötven ütést méretett mindegyik szerencsétlenre. Ezeket a papokat a karmelita kolostorba zárták, ahol Dorner doktor vette ápolás alá őket. Vértanúságot szenvedett Magyarorszáért a Hets-féle fatelep öre, akit agyonlőttek, hasonlóképpen végezték ki a zsidó Wotitz szabó fiát is, aki az osztrák császári csapatokról becsmérőleg nyilatkozott.”

Megállapítható, hogy az osztrák uralom idején, a Bach-rendszer és a kiegyezés után sem írhatott a súlyos eseményről a helyi és az országos sajtó. Később az úgynevezett Szávay-féle monográfia 1896-ban is megemlíti, mégpedig a Hivatalos tudósítást magyarul közli! Ezután is alig írnak a történésekről. A hatvanadik évfordulón a helyi sajtó (Véres királyfogadtatás = Győri Hírlap, 1909. június 27. p. 4.) és a Pesti Hírlap már beszámolnak a császár érkezéséről, Haynau vérengzéséről, a mártírokról. De ehhez hatvan esztendőnek kellett eltelnie...

Véres királyfogadtatás. A király Győrött – Haynau vérengzése

„Most hétfőn lesz hatvanéve annak, hogy I. Ferenc József, akkor még csupán Ausztria császára Győr városát magas látogatásával tisztelte meg. Ehhez a látogatáshoz véres emlékek fűződtek amennyiben Haynau a vérszopó tigris két ártatlan győri ifjút végeztetett ki e napon. Az a kép, amely a városi levéltárban függ, egy örömmámorban úszó ünneplő közönséget tüntet fel, megörökítve a hatvan év előtti nevezetes királyfogadtatást. Ez a kép hízeleg. Győrváros akkori lakói nem lelkesedtek, keserűséggel volt

Hivatalos tudósítás.

Woitic Adolf, győri születésű, 21 éves, nőtelen, izraelita, és

Szweilka Rotias, aradi születésű, 37 éves, nőtelen, elbocsájtott szolga, f. hó 29-én egy óralláson lévő század közé vegyültek, és a század embereit hűtlenségre csábítani, lehangolni és bátorlaltatni szándékozván, hamis és felingerlő beszédeket tartottak. Ezen két egyén ennélfogva a Magyarországra kimondott hadi állapot rendeletei szerint, ma mint vétkük elkövetése napján, golyó és por által halállal büntetettek.

Főhadiszállás Győr, Junius 29-én 1849.

A' magyarországi hadi főparancsnokság.

224.1

telve szíveik és ököibe szorított kezekkel néztek az ártatlan ifjú uralkodót, kit gonosz tanácsadói készleten arra, hogy vérfürdőt csináljon a Habsburgoknak trónt adott Magyarországon. És gyűlölték a bestia Haynaut, aki gyáván kardélre hányatott ártatlan nőket és gyermekeket. De üssük fel a krónikás könyvet, lássuk és olvassuk annak gyászkeretes lapját a véres királyfogadtatásról: Haynaunak június 28-án, Győrbe történt bevonulása alkalmával vonult be a városba az új uralkodó Ferenc József is. Egykorú képek örökítik meg a bevonulás jelenetét; e képek osztrák eredetűek, túlságosan feltüntetik a minden rendű és rangú nép lelkesülését. Voltak azonban olyan jelenetek is, melyekre legjobb rádobni a feledés »igen sűrű« fátyo-

lul, mert egyszeri elmondásuk felkorbácsolja a férfi vért, s melyet nem is lehet más magyarázattal csak némileg közömbösíteni, minthogy akkor Haynau légkörében fogamzotnak az események csirái. Íme egy eset, amely legalább közölhető. Úgy beszél a koronatanú, hogy Woitic Adolf, egy minden jelentőség nélkül való fiatalemberke, együtt haladván egy inas társával, azon tréfákozott, hogy „ne búsuljunk, majd jön a török császár a magyarok segítségére”. Gyerekes módon úgy ismételtette ezt a szerinte sikerült tréfát, hogy az osztrák katonák is meghallják. Ezek elfogták. Haynau haditörvényszék elé állította őket, s annak ítélete értelmében nyomban főbe lövette mindkettőjüket. Ha nyomtatott emlék nem maradt

>>>

volna ezen véres eseményről, talán mende-
mondának tartanók az egészet. De íme itt van
róla az írásos bizonyíték falragasz, mely re-
ánk maradt szomorú emlékül:

Hivatalos tudósítás

Woitic Adolf győri születésű, 21 éves, nőtlen, iz-
raelita és Szwelka Rotias, aradi, születésű, 37
éves, nőtlen, elbocsátott szolga f. hó 29-én egy
őrálláson levő század közé vegyültek és a szá-
zad embereit hűtlenségre csábítani, lehangolni
és bátortalanítani szándékoztak hamis és felin-
gerlő beszédekkel tartottak.

Ezen két egyén ennél fogva a Magyarországra
kimondott ha kimondott hadi állapot rendele-
te szerint ma mint vétkük elkövetése napján, golyó
és por általi halállal büntetettek.

Főhadiszállás, Győr, június 29. 1894.

Az ítélet indoklása és a tanúk vallomása homlo-
kegyenest ellenkezik egymással és a mellett ta-
nuskodik, hogy hazug, képtelen vádakra osztot-
ta ki két ártatlan vért a bestia Haynau” – írta a
Győri Hírlap újságírója.

A király június 29-én hagyta el Győrt és azóta,
immár 60 éve, egyszer sem látogatta meg – ezt

már a pesti lap tette hozzá a tragikus kivégzésről
szóló emlékezése végén.

A XX. század elején Kreith Béla, a szabadságharc
emlékét őrző gróf levélben érdeklődött az ügyről
a győri hatóságoknál. Angyal Armand győri ren-
dőrőfkapitány felkutatta Woititz (Wotitz) Adolf
testvérét, Albertet, aki a jelenlévők elbeszélésé-
ből úgy tudta, hogy Adolf a győri újvárosi Palatinus
vendéglőben Szwelkával együtt tartózkodott, s a
cs. kir. és orosz katonák jelenlétében azon tréfálko-
zott, hogy nem kell búsulni, mert jönnek a törökök
a magyarok segítségére. Ezt a cs. kir. katonák is hal-
lották, elfogták a két barátot, s ezt követte az em-
lített ítélethozatal – olvashatjuk Hermann Róbert
Vértanúk könyvében a Győri vértanúk címszó alatt.
Ecker János bejegyzése és a Magyarországi Hadi
Főparancsnokság Hivatalos Tudósítása miatt
maradt fent a két 1849-es győri vértanú emléke.
Azóta a következő megemlékezések, történelmi
munkák írtak a tragikus tettről.

Meglátásom szerint egy emlékjellel, megem-
lékezéssel érdemes lenne róluk a mai embe-
reknek is emlékezni rájuk. Emlékezzünk a vér-
tanúkra: Wotitz Adolfra és Szwelka Rotiasra
2026-ban is! 🇭🇺

Irodalomjegyzék

Ecker János feljegyzései 1849. június 29-én és december 26-án íródtak. Ecker, J., i. m. 222 l. Adolph Woitic = Klagenfurter Zeitung, 1849. július 12. p. 369. – Pester Zeitung, 1849. július 25. – GyMJVL Győr Szabad Királyi Város Tanácsának iratai – Különféle hatóságoktól beérkezett iratok. IV. B. 1102. e. 4. irat – Szávay Gyula: Győr. Monográfia a város jelenkoráról a történelmi idők érintésével (Győr, 1896.) p. 468-472. (Eredeti dokumentumokat közöl) – Haynau győri áldozata = Pesti Napló, 1902. november 13. p. 14. – Győr vármegye (Magyarország vármegyéi és városai, 1908) Győr vármegye és város története / II. rész. A mohácsi vésztől a kiegyezésig / Az orosz beavatkozás p. 395. – Véres királyfogadtatás = Győri Hírlap, 1909. június 27. p. 4. – Véres királyfogadtatás = Pesti Hírlap, 1909. június 27. p. 12. – A szabadságharc néhány ismeretlen vértanúja = Magyar Hírlap, 1929. október 6. p. 23. – Goldmark Károly: Emlékek életemből. Fordította, sajtó alá rendezte, a jegyzeteket és a függelékét írta Kecskeméti István. Budapest, 1980. 32-35. – Schweitzer Gábor: A toleranciától az emancipációig. In.: Valóság, 1998 (41. évfolyam. 9. sz. p. 84-114. – Bernstein Béla: A negyvennyolcas magyar szabadságharc és a zsidók. Sajtó alá rendezte Kiss József. Múlt és Jövő Könyvek. Budapest, 1998. 156. – Hermann Róbert: Haynau táborszemélye, p. 89-107. In.: Múlt és Jövő folyóirat, 1999. 10. évf. 2. sz. – A szabadságharc vértanúi = Népszabadság, 1999. október 6. p. 11. – Hermann Róbert: A megtarlás 1849-1859. p. 46-67. In.: A Makói Múzeum füzetek 95. A szabadságharc 150. évfordulója. Makó, 2000. – Hermann Róbert: Az 1849-1850. évi kivégzések. p. 82-131. In.: Aetas, 2000.1-2.sz. – Győri vértanúk: Woititz Adolf és Szwelka Rotias. In.: Hermann Róbert (szerk.): Vértanúk könyve. A magyar forradalom és szabadságharc mártírjai 1848-1854. Bp., 2007. p. 180-181. – Zsupos Zoltán (2014): Hirdetmények, színlapok, aprónyomtatványok. Győr 1848-1849. Kundmachungen, Theaterzettel, Kleindrucksachen. Raab 1848-1849. Römer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeum, Győr. 711 p. (A Römer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeum Katalógusai, 1.) 2014. 126-127.p.; 224 tételben olvasható Hivatalos Tudósítás a két kivégzésről. – Pintér Bence győri polgármester ünnepi beszéde 2025. október 6-án, Győr városának nevében megkoszorúzta az aradi vértanúk tiszteletére felállított emlékoszlopot a Batthyány téren, megemlítette beszédében a győri vértanúkat is. – Ecker János 1849-es naplójában Wotitzként, majd a források Woititz is szerepeltetik, néhol Woitic-ként. Győrben két neves régi győri viseli a Wotitz nevet: Károly 1842-1909 ügyvéd, Gusztáv 1856-1915 jogász, közigazdász. Mindketten a vagongyár alapító részvényesei voltak. Életrajzuk olvasható: Biczó Zsolt (2011): Győri jogász almanach. 🇭🇺

Győr

Győr a kezuredben.

Töltsd le most!

- | HÍREK |
- | PROGRAMOK |
- | KÉRDŐÍVEK |
- | BEJELENTŐ |
- | GYŐRJÁRÓ |
- | ELÉRHETŐSÉGEK |
- | KÖZGYŰLÉS |
- | ÉLŐ PLAKÁT |

Letölthető az
App Store-ból

SZEREZD BE:
Google Play

www.app.gyor.hu

RENDEZVÉNYSZERVEZÉS / FILM, FOTÓ / VIZUÁL

Ne maradj le
a pillanatokról!

Maradandót alkotunk.

